

Kingcharlesinspanieli uusi jalostuksen tavoiteohjelma

2022–2026

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa [02.03.2021]

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa [06.2021]

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [19.10.2021]

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	5
4. RODUN NYKYTILANNE	6
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	6
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	12
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	12
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	13
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	13
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	15
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta.....	15
4.3. Terveys ja lisääntyminen	15
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	15
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	16
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	26
4.3.4 Lisääntyminen.....	28
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	30
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	30
4.4. Ulkomuoto.....	30
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	32
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	33
6.1 Jalostuksen tavoitteet	33
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	34
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	36
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	37
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	37
7. LÄHTEET	38
8. LIITTEET	39

1. YHTEENVETO

Kingcharlesinspanieli on FCI:n roturyhmään 9 kuuluva, englantilaista alkuperää oleva seurakoira, joka on erityisen lempeä, iloinen, omistajaansa kiintyvä ja on vieraita kohtaan jonkin verran pidättyväinen. Tällä rodulla on monta yhtäläisyyttä cavalier kingcharlesinspanieliin, mutta rotu ei ole koskaan saavuttanut samaa suosiota seurakoirana. Värimuunnokset ovat samat neljä kuin cavalierilla. Blenheim (valkoinen punaruskein merkien), tricolor (valkoinen mustin ja tan merkein), black & tan (musta tan merkein) ja ruby (punaruskea). Eroavaisuudet näiden kahden rodun välillä näkyvät selkeimmin kuonon pituudessa ja etenkin luonteessa. Selkeä oma rakennepiirre tässä rodussa on satunnaiset osittain yhteen kasvaneet anturat ja kynnet.

Rodun historia on usean sadan vuoden pituinen (todennäköisesti 1500-luvulta) ja saanut alkunsa joukosta pieniä eurooppalaisia spanieleita sekä pienistä lyhytkuonoisista aasialaisista koirista (todennäköisesti japanese chin tyyppiset), jotka olivat brittiläisen kolonialismin aikana suosittuja ylhäisön keskuudessa.

Rodun populaatio on maailmanlaajuisesti pieni ja Suomessa pentuja on rekisteröity viimeisten 20 vuoden ajan noin 20 vuosittain. Rotu on edelleen varsin vähän tunnettu, vaikka sen kasvatusta alkoi Suomessa jo 1960-luvulla.

Aikaisemmin oli yleistä tyypistää kingcharlesinspanieleiden hännät. Nykyisin syntyy sattumanvaraisesti pitkähäntäisiä ja töpöhäntäisiä yksilöitä. Joillain yksilöillä on havaittu häntämutkia. Tutkimukset ovat osoittaneet, että nämä häntämuutokset eivät liity muiden selkärangan muutosten periytymiseen.

Rodun terveystilanne on yleisesti hyvä. Terveysriskejä on, mutta mikään ei ole noussut selkeäksi ongelmaksi. Keskeisimmät riskit ovat sydämen läppävika sekä selkäytimen ontelotauti (syringomyelia, Chiarin malformaatio), jotka ilmetessään voivat merkittävästi vaikeuttaa koiran elämää ja johtaa ennen aikaiseen kuolemaan. Yhdistys on painokkaasti suositellut sydäntutkimuksia kaikille kingcharlesinspanieleille. Jalostuskäyttöä ei suositella alle 2 vuoden ikäisille koirille.

Kasvattajan tulisi perehtyä tunnistamaan tyypilliset selkäytimen ontelotaudin oireet käyttäytymisessä. Syringomyelian oireet vakavissa tapauksissa voivat ilmetä jo pentuiässä ja tutkimusten mukaan (Rushbridge) yli 6 mm syrxin omaavat oireilevat, pääsääntöisesti viimeistään 6 ikävuoteen mennessä. Syringomyeliana epäiltäessä tai oireileva koira tulee kuvauttaa (magneettikuvaus), jotta sairaus saadaan kuvantamisella vahvistettua ja sairas yksilö suljettua pois jalostuksesta tai vaihtoehtoisesti syringomyelia oireiden aiheuttajana pois suljettua.

Rotu on lyhytkuonoinen (brakykefaalinen) ja tämä rakenne on todettu olevan riskitekijä niin sanottuun brakykefaaliseen oireyhtymään (BOAS, brachycephalic obstructive airway syndrome). Lyhyt kuono voi merkitä hengitys- ja/tai lämmönsäätelyongelmia ja sen lisäksi sekundäärisesti myös silmäongelmia (kuivat silmät, silmäripsien väärät asennot jne.) ja syömiseen liittyviä ongelmia (refluksi, herkkyys oksentaa jne.).

Tässä rodussa ei ole tavattu selkeitä BOAS-sairauksia ja tehdyt rasiustestit tukevat tätä olettamusta. Yhdistys on painokkaasti suositellut etenkin jalostusyksilöiden rasiustestausta kävelytestillä. Vain rasiustestin hyväksytysti suorittaneet koirat sopivat jalostukseen. Jalostuskoirille suositellaan myös virallista silmätutkimusta.

Vaikka kingcharlesinspanieli on lyhytkuonoinen, sen rakenne ei ole bulldoggimaisen tanakka vaan huomattavasti kevyempi. Tämä koira liikkuu sulavasti ja eloisan ketterästi. Kuten muiden kääpiökoirien osalta suositellaan polvien tarkastusta ja suositaan mahdollisimman tervepolvisia yksilöitä jalostuksessa.

Rodun ominainen luonne (lempeä ja iloinen) on sen valttikortti. Tätä voisi hyödyntää enemmän esimerkiksi terapiakoirana tai kaverikoirana. Selkeästi arkoja koiria on suhteellisen vähän ja tasapainoiselle luonteelle ratkaisevaa on kasvatus ja ympäristön vaikutus.

Luonne ja käyttäytyminen	
Tavoitteet	jalostussuositukset
Lempää, iloinen, reipas, ystävällinen ja kiintyvä	Hyväksytty näyttelytulos (virallinen)

Terveys	
Tavoitteet	jalostussuositukset
Kliinisesti terve koira Välttää perinnöllisten vikojen ja sairauksien lisääntyminen	Jalostukseen aikaisintaan 24 kk ikäisenä, viralliset sydän-, polvi- ja silmätutkimus sekä hyväksytty kävelytesti ennen astutusta Syringomyelia/Chiariin malforamaatio -epäilyt tutkituttava

Lisääntyminen	
Tavoitteet	jalostussuositukset
Luonnolliset lisääntymistoimet, normaalit astutukset, luonnolliset synnytykset, emo hoitaa pennut, terveet ja elinvoimaiset pennut ja pentuekoot	jalostukseen vain vähintään 24 kk ikäiset

Rakenteen ja anatomian terveys	
Tavoitteet	jalostussuositukset
Liikkuu normaalisti, rotumääritelmän mukainen koko ja rakenne	Kävelytesti ja polvitutkimus, hyväksytty näyttelytulos (virallinen)

Käyttöominaisuudet	
Tavoitteet	jalostussuositukset

Luonteeltaan erinomainen seurakoira	Arkoja, pelokkaita tai aggressiivisia koiria ei käytetä jalostukseen, hyväksytyt näyttelytulokset (virallinen)
-------------------------------------	--

Jalostuspohja	
Tavoitteet	jalostussuositukset
Laaja geenipooli	Ei toisteta samoja yhdistelmiä. Ei sukusiitosta. Matador-käytön rajoitukset. Suositaan erisukuisten ulkomaalaisten koirien käyttöä (tuonti tai "leasing") rikastuttamaan jalostuspohjaa

Rodulle on kirjattu jalostusohje, joka suosittelee, että emä ja isä on tutkittu silmien, polvien (patella-luksaatio) ja sydämen osalta ennen astutusta. Tämän tavoiteohjelman myötä suosituksena on myös kävelytesti.

2. RODUN TAUSTA

Rotu on alkuperältään Iso-Britanniasta, eritoten aateliston suosimana seurakoirana ja jossain määrin myös käytetty lintujen metsästyksessä. Ensimmäiset merkinnät rodusta löytyvät vuodelta 1570 (Elisabeth I hovissa) ja nykyinen valmis lyhytkuonoinen rakenne on kirjattu jo vuonna 1845.

Rotu on kehittynyt nykyiseen muotoonsa eurooppalaisten spanieleiden (jotka ovat nykyisin sukupuuttoon kuolleet); *gredin-*, *pyrame-*, *truffle-*, *Duke of Norfolk's Sussex spaniel-* ja *trawler-*rotujen pohjalta risteytettynä Aasiasta tuotujen lyhytkuonoisten pienten koirien kanssa, jotka ovat olleet lähinnä 1600- ja 1700-luvun tyyppisiä kiinanpalatsikoiria, japanese chinejä ja mopseja.

Rodulla on osaksi yhteinen kehityshistoria cavalier kingcharlesinspanielin kanssa, mutta rotu eriytyi tästä jo 1800-luvulla. Japanese chinin ja kingcharlesinspanielin pään muodossa on paljon yhtäläisyyksiä, mutta korvien muodossa eroavaisuuksia ja pään suhteellinen koko vartaloon verraten on isompi ja massiivisempi kingcharlesinspanielilla.

Rodussa ei ole eri linjoja, vaikka usein kirjavat ja yksiväriset linjat on pidetty erillään tarkoituksena välttää värvirheelliset (yksiväriset, joilla pienet valkeat laikut). Tästä on kuitenkin asteittain luovuttu.

Ensimmäiset kingcharlesinspanielit tulivat Suomeen 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa, mutta kasvatus Suomessa alkoi virallisesti vasta 1960-luvulla Englannin tuonneilla. Ensimmäiset kennelit olivat of Zlazano (Kangassalo) ja Absinth's (Castrén). Kanta laajeni selvästi heti 1970-luvun alussa, kun Anncourt kenneliin tuotiin useita koiria Englannista. Rodun kasvatus on alusta saakka ollut alle 10 kasvattajan käsissä ja rotu ei missään vaiheessa ole ollut erityisessä suosiossa. Rodun rekisteröinnit vuosittain ovat pysyneet tasaisesti kahdenkymmenen yksilön tuntumassa.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Kingcharlesinspanieli ry perustettiin vuonna 1974. Kingcharlesinspanieli ry on rotua harrastava yhdistys, joka liittyi vuonna 1974 rotujärjestöön Suomen Seura- ja kääpiökoirayhdistykseen, josta sittemmin erkani nykyinen Suomen Kääpiökoirat ry. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki ja sen toiminta kattaa koko maan. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää puhdasrotuisten kingcharlesinspanielien kasvatusta ja jalostusta

Suomessa sekä näiden koirien käyttöä ja tunnetuksi tekemistä. Tavoitteena on myös luoda hyvää yhteishenkeä ja yhteenkuuluvuutta jäsenten ja muiden koiranomistajien, rotujärjestöjen ja -yhdistysten kesken.

Yhdistys tiedottaa jäsenistöään julkaisemalla neljä kertaa vuodessa ilmestyvää KingCalle-lehteä ja ylläpitämällä yhdistyksen internet- ja Facebook-sivuja. Lisäksi yhdistys järjestää vuosittain kaksi jäsenille avointa kokousta, vuosikokouksen keväisin ja syksyisin syyskokouksen, sekä kesäpäivät.

Yhdistyksen hallinnosta vastaa syyskokouksessa valittu hallitus, johon kuuluu seitsemän jäsentä: puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, taloudenhoitaja ja kolme varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Yhdistykselle valitaan vuosittain jalostus- ja pentuneuvojaksi henkilö vastaamaan jalostus- ja pentuneuvonnasta. Hallitus toimii jalostustoimikuntana ja vastaa viestinnästä. Yhdistyksen säännöt ovat liitteessä 2.

Yhdistyksen jäsenmäärä vuoden 2020 lopussa oli 62 jäsentä, joista 4 ulkomaalaista, 8 perhejäsentä ja 1 nuorisojäsen. Kingcharlesinspanieli ry:n jäsenmäärä on koko yhdistyksen toiminta-ajan ollut vuosittain noin 50–70 henkilöä.

Yhdistyksen hallitus toimii jalostustoimikuntana ja noudattaa toimintaohjeenaan jalostuksen tavoiteohjelmaa.

4. RODUN NYKYTILANNE

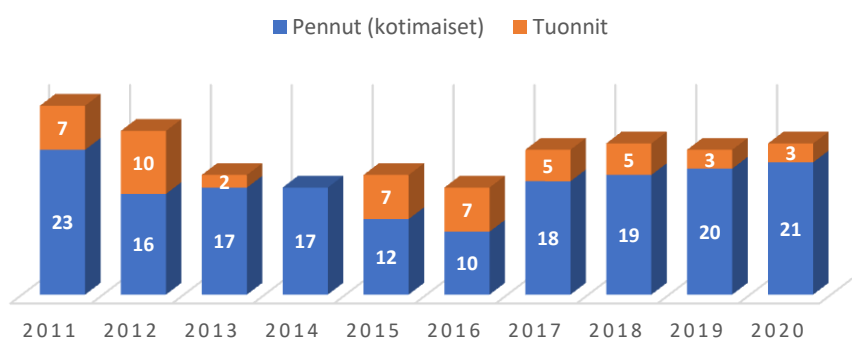
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Helmikuuhun 2021 mennessä on Suomessa rekisteröity kaikkiaan 718 kingcharlesinspanieliä.

Vuosina 2016–2020 rekisteröitiin Suomessa 115 kingcharlesinspanieliä, joista 23 oli tuontikoiria ja loput kotimaisia pentuja. Luvut ovat pysyneet samankaltaisina viimeisten neljän vuoden ajan. Kanta kasvaa vuosittain noin 20 koiralla, vaikka pentujen määrä on ollut hienoisessa kasvussa viime vuosina.

Vuosittain Suomeen tuodaan 3–5 kingcharlesinspanieliä lähinnä Englannista ja Tšekeistä. Viimeisen 10 vuoden aikana on ulkomailta tuotu keskimäärin 5,4 koiraa vuodessa. Tuontikoirien määrä on parina viime vuonna ollut vähäisempi kuin aiemmin. Seuraavassa kaaviossa on esitetty rodun rekisteröinti määrät eroteltuina tuontikoirien määrät ja kotimaiset pennut.

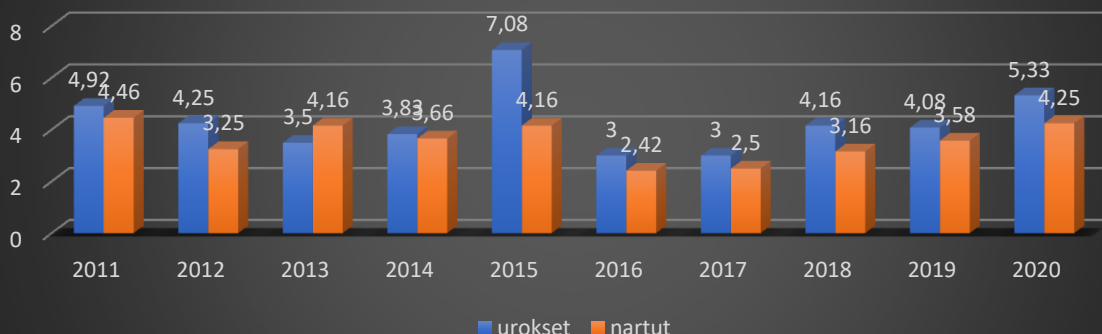
KINGCHARLESINSPANIELI REKISTERÖINNIIT 2011-2020

Kaavio 1: Kingcharlesinspanielien rekisteröinnit Suomessa 2011–2020. (jalostus.kennelliitto.fi 2021)

Viimeisen kymmenen vuoden aikana jalostukseen käytettyjen koirien keskimääräinen ikä on vaihdellut vuosien välillä narttujen 2,5 vuoden keskimääräisestä iästä ja urosten noin 7 vuoden keskimääräiseen ikään. Useammin jalostukseen käytetyt urokset ovat olleet keski-ikänsä vanhempia kuin jalostukseen käytetyt nartut. Viimeisen viiden vuoden aikana keskimääräinen jalostuskäytön ikä on noussut, mikä osoittaa, että jalostuskäyttö jakautuu useampien vuosien ajalle ja näin ollen koirien terveydestä ja periyttämistä ominaisuuksista tiedetään enemmän. Seuraavassa kaaviossa on kuvattu kingcharlesinspanielin jalostuskäytön ikää viimeisen 10 vuoden ajalta.

Keskimääräinen jalostuskäytön ikä

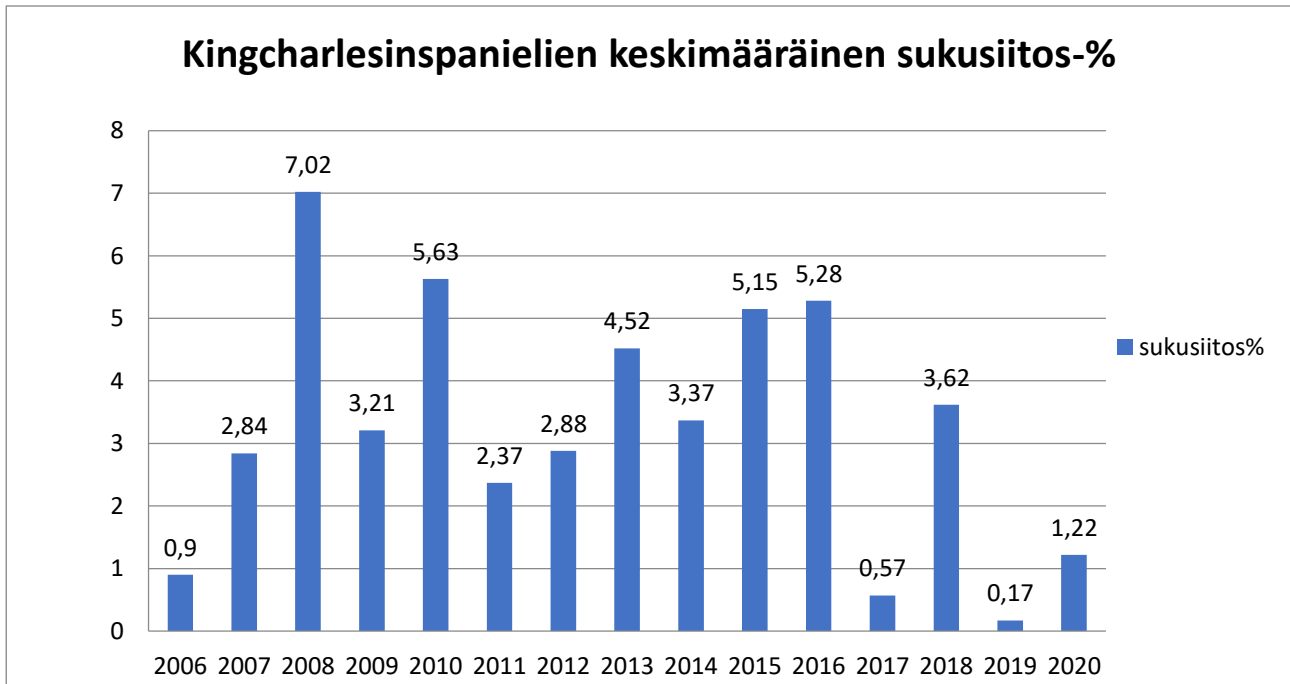

Kaavio 2: Kingcharlesinspanielin keskimääräinen jalostuskäytön ikä 2011–2020. (jalostus.kennelliitto.fi 2021)

Tietoa sukusiitoksesta

www.kennelliitto.fi/sukusiitos

Vuosina 2016–2020 syntyneiden kingcharlesinspanielien keskimääräinen sukusiitosprosentti, joka vaihtelee 0,17–5,28 välillä, on hyvin alhainen verrattuna siihen, että mahdolliset haitat alkavat yleensä näkyä vasta, jos sukusiitosprosentti ylittää 10. Rodussa on onnistuttu käyttämään pienestä populaatiosta huolimatta jalostukseen yhdistelmiä erisukuisista linjoista. Vaihtelua yksittäisten pentueiden välillä on jonkin verran.

Kaavio 3: Kingcharlesinspanielien keskimääräinen sukusiitosprosentti vuosilta 2006–2020. (jalostus.kennelliitto.fi 2021)

Seuraavissa taulukossa (taulukko 1 ja 2) on esitetty viimeisen 10 vuoden (2011–2020) aikana runsaimmin jalostukseen käytettyjen koirien jälkeläismäärät, pentuemäärät yhteensä sekä toisessa polvessa olevien pentujen määrä tähän mennessä.

Taulukko 1. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta. (jalostus.kennelliitto.fi)

#	Uros ja syntymävuosi	Pentuei-ta	Pentu-ja	Tilastointi-aikana %-osuus	kumulat. % osuus	Toisesa polvessa pentuei-ta	Toisesa polvessa Pentu-ja	Yhteensä Pentuei-ta	Yhteensä Pentu-ja
1	LACY'S PRINCE EBONY , 2013	7	21	12,14%	12%	7	19	7	21
2	CAVELLA CHARLESTON , 2010	7	19	10,98%	23%	3	7	7	19
3	LANKCOMBE NOEL , 2015	4	14	8,09%	31%	0	0	5	15
4	TUCHERISH LACYS DARK STROM , 2015	3	9	5,20%	36%	0	0	3	9
5	BONITOS COMPANEROS DELUXE JOHNNY BE GOOD , 2012	4	8	4,62%	41%	0	0	4	8
6	PAULIAN	2	8	4,62%	46%	0	0	2	8

	PADDINGTON, 2008								
7	MARSWARD MY MATE MARCHOG, 2000	2	7	4,05%	50%	10	25	8	26
8	DOWNSBANK DRAMBHUIE, 2012	2	7	4,05%	54%	2	5	2	7
9	ANNCOURT TUDOR KING, 2014	2	7	4,05%	58%	0	0	2	7
10	RUSSISCH GEIST GOLDEN APPLE, 2014	2	7	4,05%	62%	0	0	2	7
11	BONITOS COMPANEROS DELUXE ON AIR, 2015	2	6	3,47%	65%	0	0	2	6
12	LACY'S DARK PASSION. 2011	3	6	3,47%	69%	3	6	3	6
13	LACY'S SYMPHONY, 2005	1	5	2,89%	72%	7	11	3	12
14	IT'S SVERANA PRINCE PHILIP, 2006	2	5	2,89%	75%	9	26	3	7
15	IVORY RUBINOWY SKARB, 2008	1	5	2,89%	77%	2	5	2	6
16	CONTRARIWIS E THE WIZARD KING 2009	2	5	2,89%	80%	1	5	2	5
17	LACY'S BLACKIE LAWLESS 2006	1	4	2,31%	83%	4	7	4	16
18	ELIITIN ALICEN ALBERT 2009	1	4	2,31%	85%	5	14	1	4
19	LACY'S STORYTIME, 2012	3	4	2,31%	87%	1	2	3	4
20	VIKY KARAJ 2011	1	4	2,31%	90%	0	0	1	4

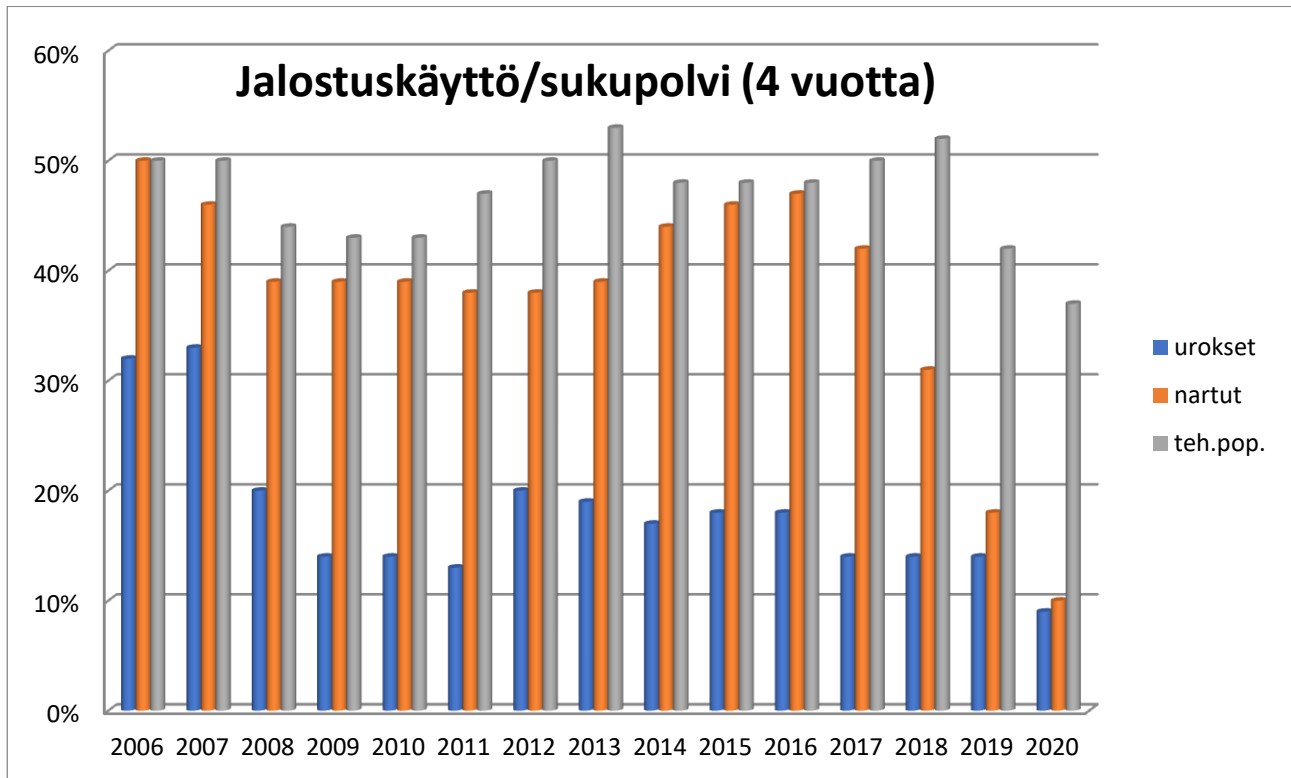
6 eniten jälkeläisiä saanutta urosta on tuottanut 50 % vuosina 2010–2020 syntyneistä pennuista.

Taulukko 2. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua.
(Jalostus.kennelliitto.fi)

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	LACY'S SWEET MELODY 2009	3	12	6,32%	19	45	3	12
2	MYLADY QUEENY FAPELLA GRAY 2017	2	10	5,26%	3	12	2	10
3	BONITOS COMPANEROS DELUXE STRAWBERRY 2016	3	9	4,74%	2	3	3	9
4	RAPIDASH ELIZA DOLITTLE 2010	2	8	4,21%	3	8	2	8
5	TUCHERISH EMMA CAVANNES 2006	2	8	4,21%	0	0	2	8
6	LACY'S SWEET ALEXANDRA 2014	3	7	3,68%	0	0	3	7
7	LACY'S SWEET AMELIA 2014	2	7	3,68%	0	0	2	7
8	MARJANIEMEN MY MAGIC KOHINOOR 2015	1	6	3,16%	0	0	2	10
9	HARIETTA TWEE Z VALLDEMOSE 2015	2	6	3,16%	0	0	2	6
10	LACY'S DEAR DANIELLE 2015	3	6	3,16%	0	0	3	6
11	LACY'S MAGIC TRICK 2010	2	6	3,16%	3	6	2	6
12	KEETAN ISABELLA 2004	1	5	2,63%	3	10	3	15
13	KATRILL LITTLE LADY 2008	1	5	2,63%	1	1	1	5
14	FLIVVERWAY THE EMMY 2008	1	5	2,63%	2	5	1	5
15	ROSSBELL'S LADY PENELOPE 2011	1	5	2,63%	0	0	1	5
16	LACY'S SO SWEET 2012	3	5	2,63%	1	4	3	5
17	TARANTELLA SOLAR PRINCESS 2015	1	5	2,63%	0	0	1	5
18	PIKKANAN RUBY ACROBAT 2014	2	5	2,63%	1	2	2	5
19	CHIC CHOIX AMBER LEE EVANS 2004	1	4	2,11%	5	12	3	9
20	DASHING MELODY CHARLY UNLIMITED 2006	1	4	2,11%	6	18	3	8

8 eniten jälkeläisiä saanutta narttua on tuottanut 50 % vuosina 2010–2020 syntyneistä pennuista.

Rodun tehollinen populaatio on pieni, kun tunnusluku on alle 50 %. Eri uroksia käytetään jalostukseen vähemmän kuin narttuja. Seuraavassa kaaviossa on esitetty urosten ja narttujen jalostuskäyttö ja tehollinen populaatio ja sen kehittyminen vuosina 2006–2020.

Kaavio 4: Jalostuskäyttö/sukupolvi 2006–2020. (Jalostus.kennelliitto.fi)

Pienestä populaatiosta johtuen eniten jalostukseen käytetyillä koirilla on yli 5 % pentumäärästä sukupolven aikana. Luku on suurempi uroksilla, joilla saattaa olla jopa yli 10 % osuus 10 vuoden aikana syntyneistä pennuista. Pentumäärän rajoittaminen heikentäisi jo ennestään harvalukuisen rodun määrää. Jalostukseen käytetyt tuontikoirat eivät juurikaan ole sukua toisilleen, varsinkin USA:sta, Englannista ja Tšekin maasta tuodut yksilöt. Jalostukseen on suhteellisen tasapuolisesti käytetty eri kenneleiden erilinjaisia koiria. Näin on pystytty hyvin hyödyntämään rodun geenipohjaa laajemmin. Laajemmin tarkasteltuna pentujen perimässä on uusia ja vanhoja sukutauluja eri maista.

Kingcharlesinspanieli on maailmanlaajuisesti erittäin harvinainen rotu. Rodun populaatio sen kotimaassa Englannissa on suurempi kuin muualla. Vuosittaiset rekisteröinnit Englannissa ovat olleet 150–200 yksilöä. Nyt rekisteröinnit ovat laskeneet 130 pentuun vuodessa, koska oletettavasti keskustelu BOAS-oireista on vaikuttanut sekä ostajiin että kasvattajiin. Englannissa pentumäärän laskuun on vaikuttanut todennäköisesti myös rajoitukset kasvatettavien pentujen määrässä.

Muissa Pohjoismaissa vuosittaiset rekisteröinnit ovat suurin piirtein samoissa lukemissa Suomen kanssa. Rotutyypin on melko yhtenäinen kaikkialla maailmassa, mutta koirien koot vaihtelevat paljon.

Kingcharlesinspanieleita on jo lähtökohtaisesti vähän ja pentuja syntyy vähän. Jalostuksessa on kuitenkin pyritty käyttämään laajasti erisukuisia uroksia ja narttuja. Käytetyimmät vanhemmat ovat tuottaneet vain

noin 10 % pennuista. Eniten jalostuspohjaa kaventaa kingcharlesinspanielien vähäinen määrä. Myös kasvattajia on vähän.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmän mukaan kingcharlesinspanieli on seurakoira. Se on iloinen ja älykäs kääpiöspanieli, jolla on selvästi kupolimainen pää. Pidättyväinen, lempeä ja omistajiinsa kiintyvä. Hylkäävät virheet rotumääritelmässä ovat vihaisuus tai liiallinen arkuus ja selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

Näyttelytuloksissa vuosilta 2000–2009 ja 2010–2020 on noin yksi sadasta koirasta saanut EVA- tai HYL-tuloksen. Nämä tulokset painottuvat nuoriin koiriin ja yhtenä syynä arvosteluun on nuoren koiran arkuus ja tottumattomuus näyttelyihin ja arvostelutapaan. Useimmiten koira ei kävele. Joillakin kingcharlesinspanieleilla on myös tapana ilmaista mielipiteensä yrittämällä purra. Kyseessä voi olla pelko tai dominointi oudossa tilanteessa. Kotioloissa ei ongelmia ole eikä esimerkiksi tilastollisesti vihaisia kingcharlesinspanieleita tunneta. Tuomarit voisivat tehdä palveluksen tälle hitaasti kehittyvälle rodulle käsittelemällä nuoria koiria mahdollisimman helläkäteisesti. (Mikkola et al)

Liian arat tai vihaiset kingcharlesinspanielit ovat niin harvinaisia, että niillä ei juurikaan ole merkitystä jalostuksessa. Luonteita kuitenkin seurataan koko ajan ja tilanteeseen puututaan varsinkin, jos ongelmia ilmenee useammalla kuin yhdellä sadasta vuoden aikana näyttelyihin osallistuneesta kingcharlesinspanielista.

Näyttelytulokset 2000–2009:

	EVA	HYL	Yhteensä
Junioriluokka	1 tulosta	4 tulosta	387 tulosta
Nuorten luokka	1 tulosta	4 tulosta	247 tulosta
Avoin luokka	3 tulosta	1 tulosta	340 tulosta
Käyttöluokka	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta
Valioluokka	2 tulosta	0 tulosta	424 tulosta
Veteraaniluokka	0 tulosta	0 tulosta	55 tulosta
Yhteensä	7 tulosta	9 tulosta	1454 tulosta

Näyttelytulokset 2010–2020:

	EVA	HYL	Yhteensä
Junioriluokka	3 tulosta	4 tulosta	562 tulosta
Nuorten luokka	7 tulosta	0 tulosta	423 tulosta
Avoin luokka	3 tulosta	0 tulosta	506 tulosta

Käyttöluokka	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta
Valioluokka	6 tulosta	1 tulosta	984 tulosta
Veteraaniluokka	2 tulosta	0 tulosta	159 tulosta
Yhteensä	21 tulosta	5 tulosta	2635 tulosta

Rotukohtaisia ohjeita (RKO) ollaan juuri uusimassa. Nykyversiossa tarkkailtavana pidetään:

1. Yleinen rakenne: Heikko, huonosti kehittynyt, kölimäinen rintakehä; käyrät eturaajat ja ulos kääntyvät etukäpälät.
2. Kuono-osa: Liian lyhyt.
3. Silmät: Ulkonevat silmät altistavat silmävammoille.
4. Liikkeet: Poikkeava liiketapa, raivokas raapiminen ja kipuoireet ilman ilmeistä syytä koiran ollessa kytkettynä hihnaan saattavat olla merkki vakavasta neurologisesta viasta, syringomyeliasta.

Erytistä huomiota kiinnitettävä kallon ja silmien muotoon, mutta myös terveisiin liikkeisiin ja yleiseen anatomiaan.

Kingcharlesinspanieli ry:n saamassa RKO-tuomaripalautteessa ei huonoa palautetta ole ollut. Lähes kaikki tuomarit kannattivat kuitenkin rodun tilanteen seuraamista jatkossakin.

RKO-ohjeiden uusimista on käsitelty Kingcharlesinspanieli ry:n hallituksen kokouksessa 4.8.2021. Todettiin, että koirien rakenne on kehittynyt eikä kohdan 1. mukaisia heikkouksia enää esiinny. Enemminkin osasta koiria on tullut liian raskaita. Siksi päätettiin ehdottaa seuraavaa: Korjataan Yleinen rakenne -osiota ja tarkemmin rintakehää kuvaavaa osiota. Vaihdetaan kuvaus ”Heikko, huonosti kehittynyt kölimäinen” kuvaukseen ”Liian raskas bulldoggimainen”.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Tänä päivänä kingcharlesinspanielien luonteita pidetään hyvinä, vaikka jonkin verran arkuutta esiintyy tietyissä tilanteissa. Tämä yleinen käsitys juontuu siitä, miten rodun edustajat selviävät näyttelytilanteessa, vieraiden koirien läheisyydessä ja miten antavat ulkomuototuomareiden eli vieraiden ihmisten kohdata ne. Hyvällä luonteella tässä yhteydessä tarkoitetaan sitä, että koira voi kohdata vieraita ihmisiä ja toisia koiria saamatta huomattavaa pelkoreaktiota sekä ilmentäen rodulle tyypillistä iloista ja rauhallista luonnetta. EVA-tulokset näyttelyissä ovat harvinaisia, noin 1 % luokkaa (taulukko 7 kohdassa 4.4).

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Kingcharlesinspanieli on puhtaasti seurakoira. Koiranäyttelyiden lisäksi näiden koirien kanssa harrastetaan myös jonkin verran agilitya. Iloinen ja älykäs kingcharlesinspanieli on lempeä ja omistajiinsa kiintyvä, välillä pidättyväinen ja ehkä varautunut kääpiökoira. Se voi myös puolustaa omistajaansa. Kingcharlesinspanielilla varautuneisuus tarkoittaa sitä, että koira ei ole aggressiivinen eikä arka, mutta haluaa tutustua vieraisiin ihmisiin ja toisiin koiriin omilla ehdoillaan toisin kuin serkkunsa cavalier kingcharlesinspanieli, joka poikkeuksetta rakastaa kaikkia tasapuolisesti. Tämän rodun osalta varautuneisuus tarkoittaa sitä että, koira voi vierastaa uusia kontakteja mutta se ei kuitenkaan saa olla aggressiivinen tai arka. Suurin osa kingcharlesinspanieleista on hyväluonteisia, mutta tässäkin rodussa poikkeuksia löytyy. Muutama rodun edustaja on saanut näyttelyissä hylätyn luonteensa vuoksi, koska ei ole antanut tuomarin koskea itseensä pöydällä tai on jopa yrittänyt purra. Vaikka tämä liian voimakas varautuneisuus on yleensä mennyt ohi iän myötä, tulee jalostuksessa välttää kahden aran tai aggressiivisen koiran yhdistämistä ja pyrkiä avoimempaan luonteeseen.

Kingcharlesinspanieli kiintyy omistajaansa todella syvästi ja on yleensä ns. yhden isännän/emännän koira, mutta sopeutuu hyvin myös perhekoiraksi.

Eri maiden kingcharlesinspanielien välillä ei ole suuria eroja eroa luonteessa, koska rodun geenipooli ja populaatio maailmanlaajuisesti on verraten pieni.

Muutama rodun edustaja on luonnetestattu yli 10 vuotta sitten, mutta koska arkuus ei ole yleinen (eikä katsottu olevan merkittävä ongelma) ei ole laajemmin tai järjestelmällisesti testattu. Rodusta ei ole laadittu erityistä ihanneprofiilia luonnetestin arviointiin.

Kingcharlesinspanielien kanssa harrastetaan koiranäyttelyitä. Viime vuosina näyttelyissä on annettu 170–270 näyttelytulosta (vuonna 2020 tapahtumat vähenivät selkeästi koronapandemian vuoksi). Suomen Kääpiökoirat ry:n (SKKY) järjestämä jokavuotinen näyttely edustamilleen roduille on kingcharlesinspanieli-rodun erikoisnäyttely.

Viimeisin epävirallinen jalostustarkastus järjestettiin Kingcharlesinspanieli ry:n toimesta 10.8.2013. Tarkastuksen suoritti Marja Kurittu.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Koirien yksinoloon liittyen ei tiedettävästi esiinny ongelmia, tosin tästä ei ole tehty kyselyä.

Lisääntymiskäyttäytymisestä, sosiaalisesta käyttäytymisestä, peloista ja ääniherkkyydestä tai ikään liittyvistä käytöshäiriöistä ei ole tehty systemaattista kyselyä, joten emme voi kirjata tästä mitään huomioitavaa.

Kingcharlesinspanieli kiintyy omistajaansa vahvasti ja tämä kiintymys voi olla niin vahva, että se kieltäytyy kulkemasta muun henkilön kanssa.

Rodussa ei ole tullut esille rakenteellista tai terveydellistä seikkaa, joka todistettavasti vaikuttaisi käyttäytymiseen.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Arkuus vieraita kohtaan tai vieraassa tilanteessa on keskeisin ongelma, joskaan ei yleinen. Rodulle tyypillistä on pidättyväisyys vieraita kohtaan ja tämä piirre voi olla korostunut yksittäisissä yksilöissä. Osasyynä voi olla emolta opittua käytösmallia ja osasyynä voi olla liian vähäinen totuttaminen vieraita ihmisiä, koiria, esineitä, tilanteita ja ääniä kohtaan varsinkin kasvuiässä.

Selvästi arkaa tai vihaista narttua tai urosta ei saa käyttää jalostuksessa.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Kingcharlesinspanielilla ei ole PEVISA-ohjelmaa. Rodulle tarvitaan ensin uusi ja saatavilla olevan tiedon mahdollisimman kattavasti huomioon ottava jalostuksen tavoiteohjelma 2022–2026. Toimintasuunnitelman mukaan yhdistys aloittaa PEVISA-ohjelman suunnittelemisen vuonna 2024.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Merkittävimmät rodussa esiintyvät sairaudet ja viat ovat:

- sydänsairaudet
- silmänsairaudet
- polvilumpion sijoiltaanmeno
- hengitystiesairaudet
- selkäytimen ontelotauti, syringomyelia
- epilepsia (tämänhetkisten tietojen mukaan on saatu jalostusrajoituksilla poistettua Suomen kannasta)

Sydänsairaudet

(Koirien sydänsairaudet ja niiden diagnostiikka/kennelliitto.fi)

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä. Läppävikaa esiintyy yleisesti pienikokoisilla koiraroduilla kuten kingcharlesinspanieleilla.

Eteiskammioläppien rappeumasta johtuvaa vajaatoimintaa esiintyy jonkin verran enemmän uroksilla kuin nartuilla. Trikuspidaaliläpässä eli kolmiliuskaläpässä on usein samanaikaisesti muutoksia, mutta vain 10 % läppävikaisista koirista muutokset ovat ainoastaan trikuspidaaliläpässä. Perinnöllinen kollageenin rappeutuminen ja aminoglykaanien kertyminen eteiskammioläppäkudokseen ovat todennäköisiä syitä läppien vähittäiseen rappeutumiseen. Koira, jolla esiintyy muutoksia sydänläpissä, ei tule käyttää jalostukseen.

Kun sydämen pumppausteho kroonisen sydänvian, esim. läppävajaatoiminnan seurauksena heikkenee, laskimoverenkiertoon muodostuu verentungos. Tätä tilaa nimitetään kongestiiviseksi vajaatoiminnaksi. Elimistö pystyy jonkin aikaa kompensoimaan sydämen vajaatoimintaa, mutta oireet tulevat esiin ennen pitkää. Tyypillisiä vajaatoiminnan oireita ovat yskä, hengenahdistus, vähentynyt rasituksen sieto, väsyminen, laihtuminen ja pyörtyily. Aluksi vaikeutuneesta hengityksestä johtuvaa yskää havaitaan etenkin yöllä ja aamulla.

Sydämen vajaatoiminta todetaan kliinisen tutkimuksen ja sydämen kuuntelun avulla. Tarkkaan diagnoosiin päästään sydämen ultraäänitutkimuksen avulla. Eteiskammioläppien kroonista vajaatoimintaa ei voida parantaa, vaan hoidon tavoitteena on kohentaa koiran elämänlaatua ja lisätä odotettavissa olevaa elinaikaa. Eteiskammioläppien rappeumasta johtuvan sydämen vajaatoiminnan hoidossa käytetään ensisijaisesti nesteenpoistolääkkeitä ja verisuonia laajentavia sekä tarvittaessa myös sydämen supistumisvoimaa lisääviä lääkkeitä. Liikunnan rajoittaminen koiran kunnon sietämälle tasolle ja suolan välttäminen ravinnossa on niin ikään tärkeää.

Seuraavassa taulukossa on kingcharlesinspanielien tutkimustulokset vuosilta 2000–2020. Tutkimustulosten arviointi olisi luotettavampaa, jos enemmän ja vanhempia koiria olisi tutkittu. Vuosittain rekisteröidyistä koirista on sydäntutkittu melko vähän koiria, mutta silti sydänsairaus korostuu kuolinsyissä.

Kuolinsyilmoituksissa 18 % on kuollut sydänsairauden vuoksi, keski-ikä ollessa 9v3kk. Sydänsairaus on rodun yleisin kuolinsyy.

Taulukko 3. Kingcharlesinspanielien sydäntutkimustulokset 2000–2020. (jalostus.kennelliitto.fi)

Vuosi	Rekisteröityjä	Tutkittu	Tutkittu %	0	1	2	Yhteensä
2000	7	2	29 %	1	1	0	2

2001	4	3	75 %	3	0	0	3
2002	14	3	21 %	3	0	0	3
2003	13	8	62 %	7	1	0	8
2004	15	10	67 %	9	1	0	10
2005	17	11	65 %	9	2	0	11
2006	21	11	52 %	11	0	0	11
2007	27	16	59 %	16	0	0	16
2008	30	18	60 %	17	1	0	18
2009	19	12	63 %	12	0	0	12
2010	22	13	59 %	12	1	0	13
2011	30	13	43 %	13	0	0	13
2012	26	14	54 %	14	0	0	14
2013	19	9	47 %	9	0	0	9
2014	17	4	24 %	4	0	0	4
2015	19	6	32 %	6	0	0	6
2016	17	0	0 %	0	0	0	0
2017	23	0	0 %	0	0	0	0
2018	24	0	0 %	0	0	0	0
2019	23	0	0 %	0	0	0	0
2020	24	0	0 %	0	0	0	0

Yhteensä	411	153	37	146	7	0	153
-----------------	------------	------------	-----------	------------	----------	----------	------------

Jalostusohjeet: koiraa, jolla on todettu sydäntutkimuksessa sivuääniä ei suositella jalostukseen eikä eläinlääkärin diagnostisoimaa sydänsairasta koiraa.

Sydäntutkimuksia on tehty vain suhteellisen nuorille alle 5-vuotiaille koirille. läkkäämmistä ei ole muuta tietoa, kuin että kuolinsyytilastossa keski-ikä on yli yhdeksän vuotta. Jatkossa sydänvaivoja selvitetään tarkemmin jäsenistölle tehtävällä kyselyllä.

Perinnölliset silmätaudit

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen/kennelliitto.fi

Erilaisia perinnöllisiä tai perinnölliseksi oletettuja silmäsairauksia on todettu yli 160 koirarodulla. Sairauksien merkityksellisyys koiran elämänlaadun ja näkökyvyn kannalta vaihtelee vähäisestä sokeuttavaan ja/tai kivuliaaseen tai muuten koiran hyvinvointia merkittävästi haittaavaan ongelmaan.

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen

Osan koirien silmäsairauksista tiedetään olevan perinnöllisiä. Tämä tieto on saatu joko pitkäaikaisten silmätarkastusten ja sukutauluanalyyysien tai geenitutkimuksen ja DNA-testien avulla. Silmäsairaudeen oletetaan olevan perinnöllinen myös jos sitä rodun kansallisissa tai kansainvälisissä tietokannoissa esiintyy paljon (>1 % tutkituista tai vähintään 5 yksilöä 5 vuodessa tai yli 50 sairasta yksilöä ylipäätään), jos sitä esiintyy rodussa enemmän kuin muissa roduissa, esiintyvyys rodun sisällä kaiken kaikkiaan lisääntyy tai on suurempaa sukulaiskoirissa, muutosten ilmenemisikä ja eteneminen on samanlaista kaikilla sairastuneilla ja/tai on samankaltaista kuin samassa sairaudessa jossain toisessa rodussa.

ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) antaa koiranomistajille ja -kasvattajille neuvoja silmäsairauksien merkityksellisyydestä koiralle ja jalostukselle. Jalostusvalinnoilla tulee pyrkiä estämään/vähentämään ainakin vakavien, näköä uhkaavien ja/tai kipua tai leikkaushoitoa/jatkuvaa lääkitystarvetta aiheuttavien sairauksien ilmeneminen.

ECVO:n antamat jalostussuositukset liittyvät silmän terveyteen. Jalostusvalintoja tehtäessä on etenkin lievempien silmäsairauksien kohdalla otettava huomioon myös rodussa esiintyvät muut sairaudet.

Jotta tietoa perinnöllisten silmäsairauksien esiintymisestä ja mahdollisesti periytymismallista saataisiin, suosittaa ECVO silmätarkastusten tekemistä seuraavasti:

- jalostukseen käytettävät eläimet: vuosittain
- muut: 3-4 kertaa elämässä, esim. 1, 3, 6 ja 9 -vuotiaana.

Vuosituhanen vaihteeseen saakka painopiste tutkimuksessa ja löydösten kirjaamisessa oli vakavilla, sokeuttavilla sairauksilla kuten etenevä verkkokalvon rappeuma (PRA) ja perinnöllinen harmaakaihi. Tämän vuosituhanen alussa alettiin kiinnittää huomiota ja kirjata ylös muutoksia myös silmää ympäröivissä rakenteissa ja silmän muissa osissa kuin linssissä ja verkkokalvolla.

Silmäsairauksien kuvaus ja sairauksien merkitys jalostuksessa

Jalostussuositukset mukailevat ECVO:n Hereditary Eye Disease Committeeen suosituksia (ECVO Manual).

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditäärinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairaudeen alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen

kaihi. Niin sanottu **nukleaariskleroosi** on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Tätä muutosta ei luokitella kaihiksi ja muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn.

Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomenetelmällä.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleilla on seurantatutkimuksissa esiintynyt kuusi kaihitapausta, kaikki laajuudeltaan lieviä tai kohtalaisia. Tilannetta seurataan ja jatkossa jäsenistöä aktivoidaan tutkituttamaan koiransa useammin.

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen Jalostustietojärjestelmä/kennelliitto.fi

PHTVL/PHPV

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) tarkoittaa linssiä ympäröivän verisuonituksen ja/tai alkulasiaisen liiallista kasvua sikiönkehityksen alussa ja vajavaista surkastumista syntymän aikoihin/sen jälkeen. Seurauksena on eriasteisia samentumia linssin takana sekä mahdollisesti myös linssin epämuotoisuutta.

Muutokset on jaettu kuuteen vakavuusasteeseen, joista lievin (aste 1) on onneksi yleisin. Siinä linssin takapinnalla on pieniä pistemäisiä (ei paljain silmin nähtäviä) pigmenttipisteitä / sidekudosplakkeja, joista ei koiralle ole haittaa. Vakavammissa muodoissa (2–6) sidekudosplakki on laajempi (aste 2) ja siihen voi liittyä aktiivista verisuonitusta (aste 3) sekä linssin epämuotoisuutta (asteet 4–6). Vakavampiin asteisiin saattaa liittyä toissijaisia kaihimuutoksia ja nämä yhdessä voivat aiheuttaa merkittävää näköhaittaa ja silmän tulehdusta ja kipua.

Koiria, joilla on 1. asteen muutoksia, voidaan käyttää jalostukseen, mutta kumppanilla ei pidä olla samaa diagnoosia. Vakavampia muotoja (aste 2–6) ei saa käyttää jalostukseen.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt PHTVL/PHPV, sairauden aste 2–6 neljällä koiralla ja PHTVL/PHPV, sairauden aste 1 yhdellä koiralla. Seuranta jatketaan.

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen Jalostustietojärjestelmä/kennelliitto.fi

Ektropion / makroblepharon

Luomen uloskiertymä (ektropion) ja liian suuri luomirako (makroblepharon) ovat melko tavallisia löydöksiä erityisesti suurilla koiraroduilla. Pahimmillaan luomiraot ovat niin suuret, että ala- ja yläluomi ovat keskeltä uloskiertyvät ja reunoilta sisäänkiertyvät. Tällöin luomien rakenne muistuttaa timanttia ja siitä käytetäänkin diamond eye -nimitystä.

Pään suuri koko, ”numeroa liian suuri iho”, isohko silmäkuoppa ja siihen suhteessa liian pieni silmämuna aiheuttavat epäsuhdan, jolloin silmäluomen reunat eivät enää asetu sievästi silmää vasten, eivätkä siten toimi normaalisti. Nenänpuoleinen kulma voi olla poikkeuksellisen avoin pitkäkuonoisilla koiraroduilla,

jolloin siihen kertyy runsaasti eritteitä. Esiin pilkottavien luomien sisäpintojen ja silmämunan sidekalvot ovat alttiita vedolle, pölylle ja UV säteilylle ja toistuvat sidekalvon tulehdukset ovat tyypillisiä. Kyynelen levittyminen voi olla puutteellista ja siten sarveiskalvojen pinnat voivat ahavoitua ja tulehtua. Vanhemmiten ihon elastisuuden muuttuessa luomet alkavat roikkua usein entistä pahemmin. Tavallisimmin alaluomi on osin irti silmän pinnasta ja uloskiertävä (ektropion), mutta myös yläluomi voi alkaa roikkua silmän päällä, aiheuttaen ongelmia näkökyvylle.

Makroblepharonia voi esiintyä myös kääpiöroduilla. Näillä roduilla on usein suhteessa liian matala silmäkuoppa ja liian suuri silmämuna. Tällaisella potilaalla ilme on lepotilassakin ”pelästynyt tai mulkoileva” johtuen valkean kovakalvon (”valkuaisen”) näkymisestä kauttaaltaan silmän reunoilla. Luomien sulkeminen voi olla puutteellista ja sarveiskalvon vauriot tyypillisiä. Pahimmillaan liian suuret luomiraot yhdessä matalan silmäkuopan ja liian suuren silmämunan kanssa altistavat silmän ulospullahdukselle (proptosis) tappelun / kolarin yhteydessä.

Samoin kuin entropion / trichiasis -koiria, lieviä ektropion / makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava em. vaivan suhteen terve yksilö. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt viisi makroblepharon-diagnoosin saanutta koiraa.

Koirien perinnölliset silmätaudit ja niiden tutkiminen/kennelliitto.fi

Entropion eli luomen sisäänkiertymä

Entropion on tavallisimmin alaluomessa esiintyvä virheasento, jolloin luomi kiertyy sisäänpäin aiheuttaen silmän pinnan ärtymistä luomen karvojen / ihon osuessa silmän pintaan. Tyypillinen oire on silmän kyynelehtiminen roskan tunteen takia. Lyhytkuonoisilla koiraroduilla entropion esiintyy tavallisimmin nenänpuoleisessa alaluomessa, jolloin myös alaluomen kyynelkanavan aukko kiertyy liiaksi sisään, eikä siten viemäriä kyyneliä normaalisti. Tämä lisää kyynelehtimistä. Isommilla koiraroduilla entropion voi liittyä liian suureen luomirakoon (makroblepharon), jolloin alaluomi rullaa sisäänpäin tyypillisesti korvanpuoleisesta osasta. Lisäksi pään ihon runsas poimuisuus aiheuttaa luomien sisäänkiertymää.

Pahimmillaan kiertymä aiheuttaa silmän sarveiskalvon haavautumista ja siten voimakasta kipua. Oireina ovat tällöin kyynelehtimisen lisäksi silmän punoitus ja siristely. Lievimmillään entropion ei aiheuta näkyviä oireita. Pidempään jatkuva sarveiskalvon ärsytystila johtaa sarveiskalvon nenänpuoleisen kulman pigmentoitumiseen (pigmentary keratitis), jota esiintyy erityisesti lyhytkuonoisilla kääpiörotuisilla koirilla.

Koiria, joilla todettu vakavia oireita, ei tule käyttää jalostukseen.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt yhdeksän silmäluomen sisäänkiertymädiagnoosia.

Koirien perinnölliset silmätaudit ja niiden tutkiminen/kennelliitto.fi

Ylimääräiset ripset

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksumat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä.

Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita.

Hoitona on tarvittaessa ripsien nyppiminen (ripset kasvavat takaisin) tai karvatuppien tuhoaminen joko polttamalla tai jäädyttämällä (distichiasis) tai ripsen ja karvatupen poistaminen kirurgisesti (ektooppinen cilia). Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt 34 distichiasis-diagnoosia.

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen/kennelliitto.fi

Trichiasis eli luomen / naaman karvojen osuminen silmään

Medial caruncular trichiasis on tyypillisesti lyhytkuonoisilla roduilla esiintyvä ongelma, jolloin nenänpuoleisen silmäkulman ihon karvoitus ulottuu hyvin lähelle silmäkulmaa ja ihokarvat suuntautuvat silmään.

Nenäpoimun ollessa hyvin korostunut ja kuonon ollessa hyvin lyhyt, nenäpoimun karvat voivat osua silmän pintaan (nasal fold trichiasis).

Karvat aiheuttavat samanlaisia oireita kuin entropion. Mikäli karvat osuvat sarveiskalvoon, kuten yleensä nenäpoimutapauksissa, ne aiheuttavat usein vakavampia oireita kuin osuessaan vain sidekalvoon. Karvan laatu vaikuttaa oireiden vakavuuteen. Paksut jäykät lyhyet karvat aiheuttavat enemmän vahinkoja kuin hennot ja ohuet karvat.

Entropion ja trichiasis todetaan hyvin usein yhtä aikaa.

Ongelman vakavuutta kuvannee parhaiten oireiden vakavuus. Mikäli kiertymä on lievä / karvoitus vähäistä, se toki todetaan, mutta hoitotoimenpiteitä ei välttämättä tarvitse tehdä. Vakavat tapaukset tulee aina hoitaa kirurgisesti, sillä niiden aiheuttamat vahingot ovat kivuliaita ja pahimmillaan näkökykyä uhkaavia (sarveiskalvon haavaumat, pigmentoituminen).

Virallisessa silmätarkastuskaavakkeessa tutkija toteaa vaivan, aiheutti se oireita tai ei, ja parhaansa mukaan pyrkii luokittelemaan vaivan vakavuuden.

Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Vakavia tapauksia (kirurgista hoitoa vaativat tai näkökyvyltään heikentyneet) ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt viisi trichiasis-diagnoosia.

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen/kennelliitto.fi

Verkkokalvon kehityshäiriö (RD)

Verkkokalvon kehityshäiriö (retinal dysplasia, RD) jaetaan kolmeen muotoon. Lievimmässä, multifokaalissa RD:ssä (mRD) muutokset ovat pieniä, yksittäisiä tai lukuisia poimuja verkkokalvolla. Muutokset pysyvät yleensä ennallaan ja niiden merkitys koiralle on hyvin vähäinen. mRD -koiria voi käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa.

Geograafisessa RD:ssä (gRD) muutos on laajempi ja yleensä melko keskellä silmänpohjaa, jolloin sillä voi olla vaikutusta näkökykyyn. Muutokseen liittyy myös paikallista verkkokalvon ohentumista ja joskus myös irtaumaa.

Kennelliitto suosittelee, että gRD-koiria käytetään jalostukseen vain terveen parituskumppanin kanssa.

Vakavin muoto (ns. totaali RD, tRD) on onneksi harvinaisin. Siinä verkkokalvon kehitys on jäänyt merkittävästi kesken eikä se ole kiinnittynyt normaaliin paikkaansa. Silmä on sokea ja siinä on usein muitakin kehityshäiriöitä. tRD -koiria ei pidä käyttää jalostukseen.

Eri muodoilla (mRD, gRD ja tRD) ei toistaiseksi ole todistettu olevan geneettistä yhteyttä.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt yksi RD, diagnoosi avoin -tapaus, yksi RD, geograafinen -tapaus ja neljä RD, multifokaali -tapausta.

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen Jalostustietojärjestelmä/kennelliitto.fi

Sarveiskalvon dystrofia

Sarveiskalvon dystrofiaa eli aineenvaihduntahäiriötä on kolmea eri muotoa (epiteliaalinen eli pintakerroksen, stromaalinen eli keskikerroksen ja endoteliaalinen eli sisäkerroksen muutos), joista yleisimmässä eli epiteliaalisessa dystrofiassa on kyseessä molemmissa silmissä ilmenevä rasvakertymä sarveiskalvon pintaosassa.

Vaiva on todettu perinnölliseksi mm. beaglellä, cavalierilla ja siperianhuskylalla, mutta sitä nähdään satunnaisesti myös muissa roduissa. Se ilmenee yleensä keski-ikään mennessä, on paljain silmin havaittavissa, mutta aiheuttaa vain harvoin koiralle näkö- tai muita ongelmia. Ruokinta ja hormonaaliset tekijät saattavat osaltaan vaikuttaa vaivan ilmenemiseen.

Pinnallinen dystrofia ja usein myös stromaalinen dystrofia ovat koiran elämän kannalta useimmiten vähämerkityksellisiä. Etenkin roduissa, joissa sitä ei ole oletettu perinnölliseksi ongelmaksi, tapauksia voidaan käyttää jalostukseen.

Endoteliaalinen dystrofiaa esiintyy kääpiöroduilla ja se ilmenee usein vanhemmalla iällä. Vaiva johtaa usein sarveiskalvon täydelliseen samentumiseen ja pahimmillaan sen kivuliaaseen haavautumiseen. Endoteeli dystrofia -sairasta koiraa ei pidä käyttää jalostukseen.

Vuosina 2011–2020 kingcharlesinspanieleita tutkittaessa on esiintynyt 16 sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio-diagnoosia.

Taulukko 4: Kingcharlesinspanielien silmätarkastusten tulokset vuosilta 2010–2020 (jalostus.kennelliitto.fi)

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2010	23	10	43%	4	40%
2011	23	13	57%	3	23%
2012	27	15	56%	6	40%
2013	13	7	54%	3	43%
2014	21	10	48%	3	30%
2015	21	11	52%	6	55%
2016	14	4	29%	0	0%
2017	24	9	38%	5	56%
2018	22	9	41%	0	0%
2019	22	1	5%	0	0%
2020	25	0	0%	0	

Kingcharlesinspanieleita on tutkittu säännöllisesti. Onneksi on löydetty vain muutamia silmäsairauksia vuosittain ja niistäkin hyvin harvoin vakavia. Valitettavasti silmiäkin tutkitutetaan harvemmin kuin aiemmin. Jäsenistöä aktivoidaan lisäämään tutkimuksia. Oheisena ja liitteessä 4 vuosien 2011–2020 silmätutkimusten tulokset.

Polvilumpion sijoiltaanmeno (patellaluksaatio)

Polvilumpion sijoiltaanmeno (patellaluksaatio) ja jalostustietojärjestelmä/kennelliitto.fi

Polvinivelen rakenteelliset heikkoudet altistavat polvilumpion sijoiltaan menolle. Jalka-asento on virheellinen ja polvilumpion telaurat ovat liian matalat. Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Vika on periytyvä. Polvilumpion rakennetta säätelevät useat eri geenit, joiden esilletuloa myös ympäristö muokkaa.

Pienikokoisilla roduilla polvilumpio luksoituu yleensä sisäänpäin (mediaalisesti). Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla.

I-asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III-asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV-asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen. Patellaluksaatiotutkimus ei kerro koiran riskistä sairastua ristisideongelmaan.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Jos tämä ei auta, patellaluksaatiota voidaan hoitaa kirurgisesti. Leikkausmenetelmiä on useita. Vaikeimman asteen

luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia):

0	Polvilumpio ei luksoidu.
Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta, kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Taulukko 5: Oheisessa taulukossa on esitetty kingcharlesinspanielien polvitutkimustilastot vuosilta 2010–2020 (jalostus.kennelliitto.fi)

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	4	operoitu	Yhteensä
2010	23	8	2	2	0	0	0	12
2011	23	12	0	0	1	0	0	13
2012	27	11	0	0	2	0	0	13
2013	13	5	1	0	0	0	0	6
2014	21	9	2	1	0	0	0	12
2015	21	7	3	1	1	1	0	13
2016	14	2	2	0	0	0	0	4
2017	24	7	1	0	0	0	0	8
2018	22	8	0	1	0	0	0	9
2019	22	2	0	0	0	0	0	2
2020	25	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	235	71	11	5	4	1	0	92

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3	4	operoitu
2010	52%	67%	17%	17%	0%	0%	0%
2011	57%	92%	0%	0%	8%	0%	0%

2012	48%	85%	0%	0%	15%	0%	0%
2013	46%	83%	17%	0%	0%	0%	0%
2014	57%	75%	17%	8%	0%	0%	0%
2015	62%	54%	23%	8%	8%	8%	0%
2016	29%	50%	50%	0%	0%	0%	0%
2017	33%	88%	12%	0%	0%	0%	0%
2018	41%	89%	0%	11%	0%	0%	0%
2019	9%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
2020	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	39%	77%	12%	5%	4%	1%	0%

Vuoteen 2015 saakka koirista on tutkittu yli puolet ja sen jälkeen vajaa puolet. Tutkimusaktiivisuuden laskeva suunta on huolestuttava. Itse tulokset ovat suhteellisen hyviä. Valtaosa koirista on terveitä tai polvet ovat astetta I ja vain hyvin harvalla astetta II.

Hengitystiesairaudet; brakykefaalinen oireyhtymä ja siihen liittyvät sairaudet

Lyhytkuonoinen pään rakenne (*brachycephalic*) voi altistaa hengitys- ja lämmönsäätelyongelmiin ja sen kautta johtaa terveysongelmiin, jotka kulkevat nimikkeellä BOAS (*Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome*). Suomennettuna brakykefaalinen oireyhtymä.

Lyhyt kuono on vahvasti sidoksissa hengitysteiden epämuodostumiin kuten ahtaisiin sieraimiin, pitkänomaiseen ja/tai paksuuntuneeseen pehmeään kitalakeen, henkitorven ja keuhkoputkien vajaakehitykseen ja nenäkuorikoiden ahtauttama nenänielu.

Tutkimuksissa on todettu, että lyhytkuonoisissa roduissa esiintyy sekä BOAS-oireisia, että terveitä yksilöitä. Jopa kaksi ulkoisesti miltei identtisesti lyhytkuonoista koira voi hengityksen rakenteen osalta olla täysin erilaiset.

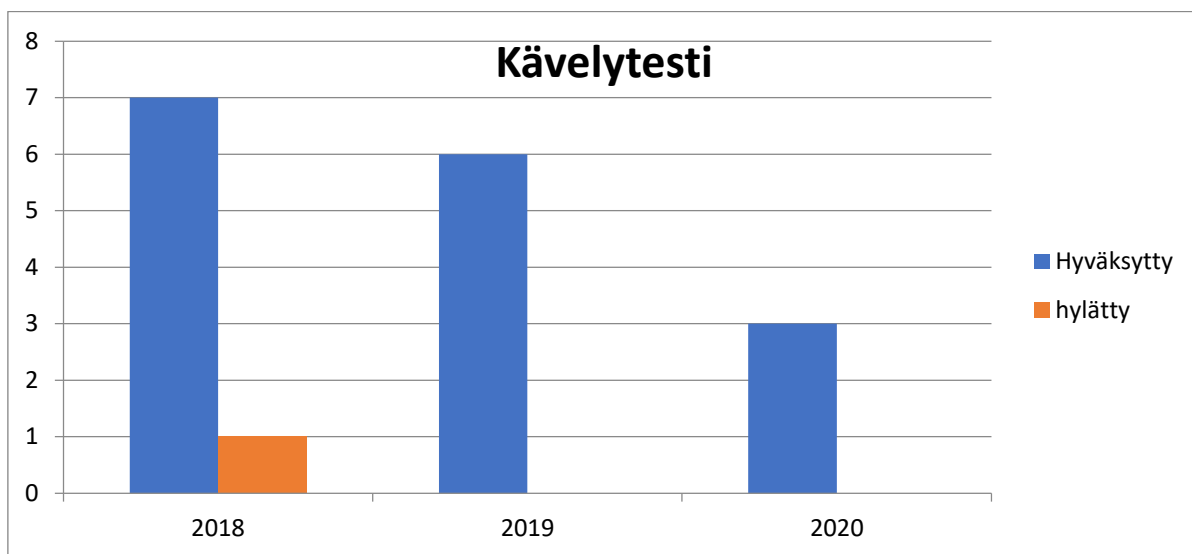
BOAS-oireet eivät ainoastaan liity hengityksen tukkoisuuteen ja kuuntelemalla havaittuihin hengitysääniin. BOAS on monimutkainen sairaus, joka voi johtaa liikunnan vaikeutumiseen, lämmönsietokyvyn alentumiseen, univaikeuksiin ja herkkyyteen oksentaa. Lyhytkuonoisilla koirilla, joilla näitä BOAS-oireita on, on usein myös muita sairauksia ja rakenteellisia ongelmia, kuten silmäongelmia, synnytysongelmia ja luuston ongelmia (esim. hemivertebrae). Pahimmillaan BOAS-sairaus johtaa kurkunpään romahtamiseen. BOAS voi myös johtaa maha- ja suoliongelmiin (*reflux*), uniapneaan ja lämpöhalvaukseen.

BOAS periytyy useamman geenin summana. Tutkimuksissa (Hytönen et al. 2009; Niskanen et al. 2021; Liite 3; Schoenebeck et al. 2012) on löytynyt geenivirheitä, jotka liittyvät lyhytkuonoisuuteen ja muihin epänormaaleihin rakenteellisiin muutoksiin. BMP3 (*Bone Morphogenetic Protein 3*), geenivariaantti ja DVL2 geenivariantti, sekä T-Box geenivariantti (*T-box transcription factor T gene*) ovat kaikki normaalista muuntuneita geenivirheitä, joita on todettu lyhytkuonoisilla roduilla, joilla esiintyy myös muita rakenteellisia muutoksia. Näitä kolmea alleelia ei kuitenkaan ole löytynyt yhdestäkään testatusta kingcharlesinspanielista. Varsinkin T-box ja DVL2 osalta on vahvaa näyttöä, että näitä ei esiinny kingcharlesinspanieleilla.

Tiedossa ei ole yhtään kingcharlesinspanielia, joka olisi leikattu ahtaiden hengitysteiden vuoksi. Vuodesta

2018 on rodun yksilöitä kävelytestattu Kennelliiton virallisessa kävelytestissä, jossa mitataan sierainten koko, lämmönsäätely rasiuksessa (1 km kävely) ja syke. Vuonna 2018 on testattu 8 koira, joista yksi sai hylätyn tuloksen (liian korkea lämpö rasiuksen jälkeen). Vuonna 2019 em. hylätyn tuloksen saanut koira uusi testin ja sai hyväksytyt tulokset. Vuonna 2019 myös 5 muuta koira sai hyväksytyt tulokset. Vuonna 2020 oli kävelytestissä 3 koira ja kaikki hyväksytyjä.

Tutkimukset (Jane Ladlown luento) antavat viitteitä, että sierainten tulisi olla riittävän suuret mutta myös jonkun verran liikkuvat. Raskas ja ylipainoinen ruumiinrakenne, erityisesti tanakka, lyhyt ja paksu niska voi painaa henkitorvea. Hengityksen kannalta selkeä pitkä kaula ja kevyempi ruumiinrakenne ovat paremmat. Kallon pituutta suhteessa kuonon pituuteen (*craniofacial ratio*) on vaikea käyttää mittarina koska mittaaminen on vaikeaa ja hajonta on liian suuri eri mittaajien välillä (Jane Ladlown luento). Paras olisi suosia vähemmän ääri-lyhytkuonoisia yksilöitä ja samalla suosia mahdollisimman pitkää kalloa.

Kaavio 5: Tulokset kävelytestatuista kingcharlesinspanieleista

Selkäytimen ontelotauti (*Syringomyelia*)

Selkäytimen ontelotauti (*Syringomyelia*) on seurausta kallo- ja kaularankaliitoksen rakenteellisista muutoksista.

Chiari-tyyppinen epämuodostuma (CM) tarkoittaa aivojen takakuopan suhteellisesta ahtaudesta, jonka seurauksena pikkuaivot ja aivorunko tyräytyvät taaksepäin kallon isoon aukkoon (*foramen magnum*) tai sen läpi. Luokittelussa **CM0** tarkoittaa, että rakenne on normaali, **CM1** lausunto tarkoittaa, että pikkuaivojen takareunassa on painauma, ja luokittelu **CM2** tarkoittaa, että pikkuaivot pullistuneet isoon aukkoon tai sen läpi. Tärkein syringomyelialle altistava tekijä on Chiari-tyyppinen epämuodostuma.

Syringomyelia (SM) tarkoittaa nestetäytteisten onteloiden muodostumista selkäyttimeen aivoselkäydinnesteen epänormaalin liikkumisen seurauksena. Syringomyelien seulontakuvauksessa 2mm tai sitä isompi syrinxin (ontelon) läpimitta tai pre-syrinx antaa luokitukseksi **SM2**. **SM0** on normaali, keskuskanavan läpimitta alle 1,00 mm. Aivokammioiden laajentuminen voidaan luokitella magneettikuvauksen pohjalta: VM0, VM1 ja VM2.

Lyhyt kallonpohja ja korkea kallonontelo, eli toisin sanoen pyöreä päänmuoto, vaikuttavat altistavan

syringomyeliale, etenkin kun on kyse ääriyypin kupolimaisesta kallon rakenteesta (Mitchell et al 2014). Täten kingcharlesinspanieleilla on fenotyyppinen riski.

Nykykäsityksen mukaan aivojen takakuopan suhteellinen ahtaus johtaa takakuopan ylitäyttymiseen. Aivojen takakuopan ylitäyttymisen seurauksena pikkuaivot tyräytyvät kallon isoon aukkoon, mikä puolestaan johtaa aivoselkäydinnesteen kiertohäiriöihin ja epänormaaleihin virtauksiin kallon ja selkärangan liitoskohdassa. Tästä taas on usein seurauksena syringomyelian kehittyminen selkäyttimeen. Vaikka Chiari-tyyppinen epämuodostuma on tärkein riskitekijä syringomyelian synnylle, muitakin altistavia tekijöitä voi olla. Muita mahdollisia riskitekijöitä voivat olla esimerkiksi aivojen laskimovirtauksen heikentyminen ja kallonpohjan lyhyt mitta.

Näiden kallon- ja kaularangan muutosten todentamiseen tarvitaan magneettikuvaus anestesiassa. Kaikissa CM/SM tapauksissa koira ei oireile.

Syringomyeliaa ja chiari-malformaatiota tutkittiin ensimmäiseksi cavalier kingcharlesinspanieleilla (Rusbridge 2007). Tutkittua tietoa SM/CM taudista ja sen yleisyydestä (periytymisasteesta) onkin eniten juuri cavalier kingcharlesinspanieleista (Rusbridge 2020). CM/SM tautia esiintyy myös yleisesti griffonroduissa (Knowler et al).

Syringomyeliaa on esiintynyt kingcharlesinspanieleilla, chihuahuoilla, affenpinsereillä ja pomerianeilla (Sanchis-Mora et al 2016). Laajempi tutkimus CM/SM yleisyydestä kingcharlesinspanieleilla kuitenkin puuttuu. Mandigersin johtamassa tutkimuksessa (2013) tutkittiin 18 rotua ja esimerkiksi kaikki tutkitut japanese chinit luokiteltiin arvoilla CM0 ja SM0.

Oireet johtuvat yleensä syringomyelian ja/tai chiari-malformaation aiheuttamista vaurioista selkäytimessä. CM/SM aiheuttaa monenlaisia oireita, joista yleisin on kipu. Oireiden esiintyvyys vaihtelee yksilöittäin ja roduttain, mutta ovat eteneviä. Oireiden alkamisikä vaihtelee 6 kuukaudesta 6 vuoteen. Koirilla, joilla vakavimmat muutokset, alkavat oireilla yleensä alle 2-vuotiaana. Tutkimusten mukaan syringomyelia on etenevä sairaus. Oireiden perusteella ei voida tehdä varmaa CM/SM-diagnoosia, koska myös muut sairaudet voivat aiheuttaa samankaltaisia oireita.

Chiari-malformaation yleisimmät kliiniset oireet (Rusbridge 2020):

- Äkillinen vingahtelu liikkumassa, levossa tai unessa. Välttelee pään, korvien ja niskan alueen koskettelua
- haluton liikkumaan tai nukkuu enemmän
- haluton hyppäämään tai kulkemaan rappusissa
- pään ja niskan alueen rapsuttelu (poissulkien muut sairaudet, joilla samat oireet)
- rauhaton, nukkuminen katkonaista
- vetäytynyt, ahdistunut

Syringomyelian kliinisesti relevantit oireet (Rusbridge 2020):

- Erytisesti niska-alueen rytminen rapsuttelu koskematta ihoa (*phantom scratching*), samalla kehon ja niskan kaartuessa kohti jalkoja
- skolioosi
- lihasheikkous

Syringomyelian on todettu olevan perinnöllinen sairaus. Oletettavasti se periytyy useamman geenin summana. Tarkkaa mekanismia ei tiedetä. Geenitestiä ei ole. Kaikki tämä, sekä magneettikuvauksen saatavuus ja sen kustannukset ja se, että emme tiedä mikä on CM ja SM periytymisaste kingcharlesinspanieli rodussa, antaa kovat haasteet sairauden vähentämiselle. Työkälyt sairauden vähentämiselle ovat tällä hetkellä:

- jalostukseen käytetään vain yli 24 kk ikäisiä kliinisesti terveitä (eivät osoita edellä mainittuja oireita)

yksilöitä

- oireilevat koirat tulisi tutkia (magneettikuvaus)

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kingcharlesinspanieli ry teki Facebookissa KingCalle-fanit -sivulla kuolinsyykyselyn 14.10.2020. Saimme vastauksia yhteensä 24 kpl.

Kyselyssä pystyi valitsemaan eri kuolinsyyt tai kommentoimaan kirjoittamaan tarkennuksia. Jokaisen vaihtoehdon pystyi valitsemaan vain kerran, vaikka useampi koira samalla omistajalla olisi kuollut samasta syystä. Yleisimmäksi nousseet kuolinsyyt erottuivat selvästi muista kyselyn perusteella.

Yhdistyksen tekemän kuolinsyykyselyn mukaan yleisimmät kuolinsyyt ovat vanhuus ja sydänsairaudet sekä kasvainsairaudet, syöpä. Edellisten jälkeen tasapisteissä olivat kahdella merkinnällä syringomia ja epilepsia. Kyselyssä kuolinsyyksi mainittiin myös munuaissairaus, perinneaalitryä ja verisairaus sekä koiran halvaantuminen.

KingCalle-fanit -sivu toimii aktiivisesti harrastajien kesken ja vastuksia saatiin kotikoirien omistajilta ja muutamilta kasvattajilta. Kyselyyn olisi toivonut enemmän vastauksia kasvattajilta. Kuitenkin kyselyllä tavoitettiin joitakin, jotka eivät olleet merkinneet koiransa kuolinsyytä jalostustietokantaan.

Jalostustietokannan kuolinsyytilasto antaa samansuuntaista tietoa kuolinsyistä kuin yhdistyksen tekemä kysely. Jalostustietokannassa on eniten koiria, joiden kuolinsyytä ei ole tarkemmin merkitty.

Sairauksien osalta yleisin kuolinsyy on sydänsairaudet, 22 koiraa. Vanhuus on merkitty 15 koiran osalta kuolinsyyksi. Hermostolliset sairaudet ovat kolmanneksi yleisin kuolinsyy. Tämä on merkitty 12 koiran kohdalle.

Tilaston perusteella koirat elävät keskimäärin 9 vuotta ja 3 kuukautta, kun kuolinsyy on sydänsairaus. Sen sijaan hermostolliset sairaudet lyhentävät oleellisesti koiran ikää. Silloin keskimäärin elinikä on 5 vuotta ja 7 kuukautta. Epilepsiaan kuolleita koiria tarkastellessa tarkemmin voi havaita niiden kesken sukulaissuhteita.

Yhdelletoista koiralle kuolinsyyksi on merkitty muu sairaus, jota ei ole listalla. Näistä kahdelle koiralle on tarkennettu kuolinsyyksi syringomyelia. Kasvainsairaudet, syöpä, on merkitty jalostustietokannassa kuolinsyyksi kymmenelle koiralle.

Suomen Kennelliiton jalostustietokannan kuolinsyytilasto laskee keskimääräiseksi eliniäksi 7 vuotta ja 9 kuukautta. Vanhuuteen tilaston mukaan menehtyy keskimäärin 11 vuotta ja 8 kuukautta vanhana.

Taulukko 6: Kuolinsyytilasto (Koiranet-jalostustietojärjestelmä (kennelliitto.fi) 2.2.2021)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	7 vuotta 10 kuukautta	1

<u>Hermostollinen sairaus</u>	5 vuotta 7 kuukautta	12
<u>Immunologinen sairaus</u>	4 vuotta 9 kuukautta	1
<u>Kasvainsairaudet, syöpä</u>	9 vuotta 5 kuukautta	10
<u>Kuollut ilman sairauden diagnosointia</u>	6 vuotta 2 kuukautta	1
<u>Lopetus ilman sairauden diagnosointia</u>	6 vuotta 7 kuukautta	3
<u>Luusto- ja nivelsairaus</u>	2 vuotta 1 kuukautta	1
<u>Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus</u>	6 vuotta 2 kuukautta	1
<u>Muu sairaus, jota ei ole listalla</u>	4 vuotta 7 kuukautta	11
<u>Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma</u>	1 vuotta 3 kuukautta	2
<u>Sydänsairaus</u>	9 vuotta 3 kuukautta	22
<u>Tapaturma tai liikennevahinko</u>	2 vuotta 9 kuukautta	3
<u>Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)</u>	11 vuotta 8 kuukautta	15
<u>Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus</u>	7 vuotta 1 kuukautta	6
<u>Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu</u>	7 vuotta 8 kuukautta	31
<u>Kaikki yhteensä</u>	7 vuotta 9 kuukautta	120

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Laskennallisesti aikavälillä 1.1.2018-31.12.2020 syntyneet ja rekisteröidyt pentueet huomioon ottaen on keskimääräinen pentuekoko 3 (3,05).

Astumisvaikeudet

Annettujen suullisten tietojen mukaan on ollut yksittäisiä vaikeuksia astumisessa.

Tiinehtymisvaikeudet

Tiinehtymisvaikeuksista ei ole raportoituja tietoja.

Synnytysongelmat

Yksittäisiä synnytysongelmia on tiedossa. Usein synnä keisarileikkaukseen on ollut liian iso pentu tai polttoheikkous.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Annettujen suullisten tietojen mukaan narttujen hoivavietti ja maidontuotanto on hyvä.

Pentukuolleisuus

Pentukuolemia on tiedossa, mutta ei ole tarkkaa tietoa määrästä/prosenttiosuuksista ja mitkä ovat johtuneet synnynnäisistä vioista tai epämuodostumista ja kuinka monta kuollut muista syistä (esim. herpes).

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Kitalakihalkioita, vesipäätä (hydrocephalus), napatyriä ja muita tyriä on raportoitu, mutta näiden määrät tai prosenttiosuudet eivät ole tiedossa.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille

Rodussa ei ole todettu sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavia anatomisia piirteitä.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Kingcharlesinspanielien uhkaavin terveysongelma on sydänvika, mitraaliläpän vuotaminen. Sairaus on perinnöllinen ja sen esiintyvyyteen voidaan vaikuttaa jalostuksella. Näin on tehtykin, sillä suuntaus sairauden ilmaantuvuuteen on laskeva. Lähes kaikilla pienikokoisilla roduilla on suurentunut riski sairastua mitraaliläpän vuotamiseen.

Syringomyelian riski pyritään välttämään seurannalla ja jalostusohjeilla. Oireilevien tai sairastuneiden koirien tutkimista tuetaan taloudellisesti. Sairaot koirat suljetaan pois jalostuksesta.

Epilepsiaa sairastavia koiria ei saa käyttää jalostukseen. Moni viime vuosina havaittu epilepsiadiagnosi on liitetty tuontikoiraan, joka ja jonka jälkeläiset on rajattu pois jalostuksesta.

4.4. Ulkomuoto

Rotumääritelmä

Ryhmä: 9 FCI:n numero: 128 Hyväksytty: FCI 19.01.2011 Kennelliitto 3.10.2011

KINGCHARLESINSPANIELI (KING CHARLES SPANIEL)

Alkuperä- ja vastuumaa: Iso-Britannia

KÄYTTÖTARKOITUS: Seura- ja kääpiökoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 9 seura- ja kääpiökoirat, alaryhmä 7 englantilaiset kääpiöspanielit Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Tämä ilmiselvästi cavalier kingcharlesinspanielille sukua oleva rotu tunnetaan joissakin maissa "englanninkääpiöspanielina" (English Toy Spaniel). Nimensä se sai koiralta, joka oli Englannin kuningas Kaarle II:n suuri suosikki. Kääpiöspanielit ovat olleet pitkään omistajiensa hellimiä lemmikkejä sekä Englannissa että Manner-Euroopassa. Spanielityyppi on peräisin lintukoiraesivanhemmilta, joiden kokoa jalostettiin pienemmäksi. Itse asiassa nämä koirat olivat varakkaiden omistajiensa hemmottelamia pieniä metsästyskoiria, joita rakastettiin niiden seurallisuuden vuoksi. Risteytykset itämaisten kääpiökoirien kanssa toivat rotuun tyypillisen päänmuodon.

YLEISVAIKUTELMA: Hienostunut, tiivisrakenteinen ja tanakka.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Iloinen ja älykäs kääpiöspanieli, jolla on selvästi kupolimainen pää.

Pidättyväinen, lempeä ja omistajiinsa kiintyvä.

PÄÄ Kallo: Kohtuullisen suuri suhteessa koiran kokoon, kupolimainen ja täyteläinen silmien yläpuolelta.

Otsapenger: Selvästi erottuva. Kirsu: Musta, lyhyt ja ylöspäin kalloa kohti kääntynyt; sieraimet ovat suuret ja avonaiset. Kuono-osa: Neliömäinen, leveä ja syvä, ylöspäin kääntynyt. Huulet: Edestä tiiviisti sulkeutuvat ja kaunismuotoiset. Leuat / purenta: Alaleuka on leveä. Lievä alapurenta. Ulostyöntövä kieli on vakava

virhe. Posket: Silmien alta erittäin täyteläiset. Silmät: Suhteellisen suuret ja tummat, kaukana toisistaan, edestä katsottuna kasvolinjan puolivälissä sijaitsevat; miellyttävä ilme. Korvat: Alas kiinnittyneet, melko poskenmyötäisinä riippuvat, erittäin pitkät ja runsashapsuiset.

KAULA: Keskipitkä ja kaareutuva; pään asento on ylväs.

RUNKO Selkä: Lyhyt ja vaakasuora. Rintakehä: Leveä ja syvä.

HÄNTÄ: Typistäminen aiemmin sallittu. Typistetty: Runshapsuinen, asennoltaan ei selkälínjan yläpuolella eikä selän päällä. Typistämätön: Runshapsuinen, asennoltaan ei selkälínjan yläpuolella eikä selän päällä; tasapainossa kokonaisuuden kanssa.

RAAJAT ETURAAJAT: Lavat: Viistot. Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kiertyneet. Kyynärvarret: Lyhyet ja suorat. Ranteet: Jäntevät. Etukäpälät: Tiiviit, vahvapäkiäiset ja runsaskarvaiset, pyöreät ns. kissankäpälät. Varpaat ovat hyvin kaareutuneet. TAKARAAJAT: Takaraajat ovat riittävän lihaksikkaat, jotta liikunta on tehokasta. Polvet: Hyvin kulmautuneet. Kintereet: Matalat ja hyvin kulmautuneet. Välijalat: Takaa katsottuna suorat, kintereet eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet. Takakäpälät: Tiiviit, vahvapäkiäiset ja runsaskarvaiset, pyöreät ns. kissankäpälät. Varpaat ovat hyvin kaareutuneet.

LIIKKEET: Vapaat, toimeliaat ja tyylikkät, takaliikkeissä on hyvä työntö. Terveet liikkeet ovat erittäin toivottavat.

KARVAPEITE: Karva: Pitkää, silkkistä ja suoraa, loiva laineisuus on sallittua, kiharuus ei koskaan. Raajat, korvat ja häntä ovat runsashapsuiset. VÄRI: Musta punaruskein merkein (black and tan): Syvä, kiiltävän musta, jossa kirkkaan mahonginpunaiset merkit kuonossa, raajoissa, rinnassa, korvien sisäpinnalla, hännän alapuolella ja täplinä silmien yläpuolella. Valkoinen laikku rinnassa on virhe. Kolmivärinen (tricolour): Helmenvalkoa pohjaväri, jossa tasaisesti jakautuneita mustia laikkuja, kirkkaan punaruskeat (tan) merkit poskissa, korvien sisäpinnalla, hännän alapuolella ja täplinä silmien yläpuolella. Silmien välissä on leveä valkea piirto, joka jatkuu otsalle. Blenheim: Helmenvalkoa pohjaväri, jossa tasaisesti jakautuneita kastanjanpunaisia laikkuja. Leveä ja selvä otsapiirto, keskellä kalloa tulisi olla kolikon kokoinen, kirkkaan kastanjanpunainen täplä. Ruby: Yksivärinen, syvän kastanjanpunainen. Valkoinen laikku rinnassa on vakava virhe.

KOKO Paino: 3,6–6,3 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET: • Vihaisuus tai liiallinen arkuus • Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Taulukko 7: Rodun koirien näyttelykäynnit 2010–2020 (jalostus.kennelliito.fi)

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Junioriluokka	<u>371</u> tulosta	<u>164</u> tulosta	<u>18</u> tulosta	<u>2</u> tulosta	<u>3</u> tulosta	<u>4</u> tulosta	562 tulosta
Nuorten luokka	<u>306</u> tulosta	<u>99</u> tulosta	<u>10</u> tulosta	<u>1</u> tulosta	<u>7</u> tulosta	0 tulosta	423 tulosta
Avoin luokka	<u>361</u> tulosta	<u>115</u> tulosta	<u>26</u> tulosta	<u>1</u> tulosta	<u>3</u> tulosta	0 tulosta	506 tulosta
Käyttöluokka	<u>1</u> tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta
Valioluokka	<u>881</u> tulosta	<u>84</u> tulosta	<u>9</u> tulosta	<u>3</u> tulosta	<u>6</u> tulosta	<u>1</u> tulosta	984 tulosta
Veteraaniluokka	<u>145</u>	<u>10</u>	<u>2</u>	0	<u>2</u>	0	159

	tulosta	tulosta	tulosta	tulosta	tulosta	tulosta	tulosta
Yhteensä	2065 tulosta	472 tulosta	65 tulosta	7 tulosta	21 tulosta	5 tulosta	2635 tulosta

Rodun koirien jalostustarkastukset

Suomen Kennelliiton ohjeiden mukaisia jalostustarkastuksia on järjestetty epävirallisesti Kingcharlesinspanieli ry:n kesäpäivien yhteydessä. Koirien pieni määrä ja sijoittuminen etelään ja pohjoiseen tekee tarkastusten järjestämisen vaikeaksi. Tähän mennessä on järjestetty kaksi epävirallista jalostustarkastusta, viimeksi kesällä 10.8.2013. Tarkastukset on tehnyt ulkomuototuomari Marja Kurittu. Rodun tilaa arvioidaan myös koiranäyttelyiden perusteella; RKO-raportit, joista kerrotaan kohdassa 4.2.1..

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Kingcharlesinspanieli on puhtaasti seurakoira. Koiranäyttelyiden lisäksi näiden koirien kanssa harrastetaan myös jonkin verran agilitya. Iloinen ja älykäs kingcharlesinspanieli on lempeä ja omistajiinsa kiintyvä, välillä pidättyväinen ja ehkä varautunut kääpiökoira.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Ulkomuotoon liittyviä kehityskohteita ovat huomion kiinnittäminen oikeaan selän pituuteen ja kylkikaarien riittävään pyöreyyteen välttämällä kuitenkin bulldoggimaista raskautta. Riittävän pulleat posket ja riittävän pitkä kaula ovat myös huomiota vaativia ulkomuotoseikkoja. Mihinkään näistä kehityskohteista ei liity terveydellisiä uhkia.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

2010–2014. Ensimmäisen tavoiteohjelman jälkeen ei ole pienten yhdistysresurssien vuoksi kyetty uusimaan ohjelmaa. Tosin on todettu, että tavoitteet ovat säilyneet tähän saakka samoina.

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

2010–2014.

Edelliseen tavoiteohjelmaan kirjatut jalostustavoitteet sekä niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
terve sydän	virallinen sydäntarkastus yli 1-vuotiaalle koiralle ja sen jälkeen vuoden välein. Jalostukseen tulee käyttää terveysydämissä koiria, mutta urosta, jolla todettu sivuääni yli 7-vuotiaana, voidaan käyttää jalostukseen	Sydäntutkimuksia on tehty enenevässä määrin jalostukseen käytettäville yksilöille.
terveet silmät	virallinen silmätarkastus tehdään yli 1-vuotiaalle koiralle ja sen	Silmätutkimuksia on tehty enenevässä määrin jalostukseen

	jälkeen 3 vuoden välein. Perinnöllisten silmäsairauksien osalta jalostukseen hyväksytään koira, jolla on RD1 tai PHTVL/PHPV aste 1, mutta tässä tapauksessa toisen osapuolen tulee olla täysin terve näiden sairauksien osalta	käytettäville yksilöille.
Rodunomainen luonne, olemus, liikkeet ja rakenne	koiralla tulee olla virallinen hyväksytty näyttelytulos	Näyttelykäynnit lisääntyneet jalostuskoirien osalta.
Ikäsuositus jalostukseen	nartun tulee olla vähintään 15 kk ja enintään 8 vuotta astutushetkellä. Uroksen on oltava vähintään 12 kk astutushetkellä	Ikäsuositus toteutunut.
Luonnollinen synnytys	jalostukseen ei tule käyttää narttua, joka on keisarileikattu kaksi kertaa	Todennäköisesti toteutunut mutta vahvistettua tietoa ei ole saatavilla.

Uroksella suositellaan olevan elinaikanaan korkeintaan 10 jälkeläistä. Jalostusmateriaalin vähäisyyden vuoksi suositellaan, ettei samaa urosta käytetä nartuille, jotka ovat läheistä sukua keskenään, jotta geenipohja pysyisi mahdollisimman laajana.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Karkeasti arvioiden 4/5 osaa koirista jää jalostuksen ulkopuolelle, lähinnä koska ne ovat kotikoiria tai niillä on poissulkevia terveydellisiä syitä.

Jalostussuositusten ajantasaisuuden arviointi

Kingcharlesinspanieli ry:n hallitus toimii kokoonpanossaan myös rodun jalostus- ja terveystoimikuntana. Hallitus tekee JTO-arvioinnit, resurssiensa mukaan.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Tavoitteena on vähintään säilyttää nykyinen populaatio ja pyrkiä siihen, että kaikki pennut rekisteröidään vastuullisten kasvattajien toimesta, jotka kaikki seuraavat annettuja suosituksia. Rodun geenipooli on maailmanlaajuisesti pieni ja viime vuosiin saakka rodun jalostuspohjan laajuus on ollut turvattu Iso-Britannian kannan tehollisen koon turvin. Kuluneiden viimeisten kahden vuoden (2019 ja 2020) aikana on kuitenkin rekisteröintiluvut kääntyneet selkeään laskuun rodun kotimaassa. On todettava, että rotu on tätä nykyä haavoittuva. Tärkeä tavoite on siis lisätä rodun tunnettavuutta, houkutella potentiaalisia rotuharrastajia rotuyhdistyksen piiriin ja tukea kasvattajia jatkamaan kasvatusta säilyttäen jalostuspohjaa mahdollisimman laajana.

Rodun tehollisen populaatiokokoon kehittymistä tulisi seurata ja tilastoida vuosittain ja tiedottaa kattavasti.

Käyttäytyminen ja luonne

Kingcharlesinspanielin luonne tulee säilyttää rodunomaisena; iloinen, lempeä, vieraita kohtaan hieman

pidättyvä, omistajiinsa vahvasti kiintyvä.

Arkoja, pelkoaggressiivisia ja liian varautuneita koiria ei saa käyttää jalostuksessa. Kasvattajan tulisi lisäksi tunnistaa tyypilliset selkäytimen ontelotaudin (syringomyelia) oireet käyttäytymisessä.

Suositukseen kuuluva hyväksytty laatuarvostelu virallisessa näyttelyssä antaa riittävän vahvistuksen koiran luonteen laadusta.

Käyttöominaisuudet

Kingcharlesinspanieli ei ole käyttökoira käsitteen varsinaisessa merkityksessä. Tärkein käyttöominaisuus on toimia seurakoirana. Lempeän ja älykkään luonteen omaavana, rotua voitaisiin laajemmin käyttää myös terapeuteiksi ja kaverikoira. Tästä on hyviä ja rohkaisevia yksittäisiä kokemuksia.

Lyhytkuonoisuudesta huolimatta rodun yksilöitä on kilpailutettu jälkikoira tuloksellisesti ja nosework-koulutuksessa on saavutettu hyviä tuloksia.

Terveys ja lisääntyminen

Rodun kokonaisvaltainen terveys ja elinvoimaisuus ovat tärkeimmät jalostustavoitteet, uhraamatta lempeää ja iloista rodunomaista luonnetta.

Keskeisimmät terveysongelmat, joita tulisi valveta kasvatuksella vähentää:

- sydänsairaudet
- hengitystiesairaudet ja muut BOAS-oireyhtymään liittyvät terveysongelmat
- syringomyelia
- epilepsia

Ulkomuoto

Tavoitteena on säilyttää rodun eloisa ulkomuoto, ilme ja koko, rotumääritelmän mukaisesti. Kuitenkin liioittelematta lyhytkuonoisuutta, rakenteen tanakkuutta, silmien tai pään kokoa. Rodun lyhytkuonoisuus on todistettavasti noin kahden vuosisadan takainen. Keskeisiä anatomisia tai rakenteellisia kohtia, joita ei toivota rotuun (koska näihin voi liittyä terveydellistä riskiä):

- liian tanakka ja raskas rakenne (runko ja raajat),
- epäsuora ylälinja,
- lyhyt kaula,
- liian kapea tai leveä pään kupoli,
- korostuneet poimut kirsun yllä,
- lyhyet raajat suhteessa runkoon,
- ahtaat sieraimet,
- ulkonevat silmät,
- iso kieli, joka roikkuu osittain tai kokonaan ulkona,
- selkeästi kuultavat hengityssänet,
- normaalista poikkeavat liikkeet

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Halutut jalostusvalintakriteerit:

- terveys, pitkäikäisyys, rodunomainen luonne
- rodun perimän monimuotoisuutta ja geenipoolia ylläpitävät yhdistelmät
- hyväksyty näyttelytulos
- luonnollinen synnytys

Ei-toivottua jalostuksessa:

- arka, liian varautunut tai poikkeava luonne
- sukusiitos
- samojen yhdistelmien toisto
- terveyshistorialtaan tuntemattomat koirat

JALOSTUKSEN OHJESÄÄNTÖ:

- Virallinen silmä-, polvi- ja sydäntutkimus sekä hyväksyty kävelytesti, jotka suoritettu ennen astutusta.
- Jos koiralla todettu vakava periytyvä silmälöydös (ECVOn listaama sairaus) ei tätä koiraa suositella jalostukseen. Jos silmämuutokset ovat lieviä ei suositella yhdistää koiria joilla sama lievä silmämuutos
- koiraa, jolla todettu sydäntutkimuksessa sivuääniä ei suositella jalostukseen. Eläinlääkärin diagnostisoimaa sydänsairasta koiraa ei suositella jalostukseen
- koiraa, joka saanut polvitutkimuslausunnon 3 tai 4 ei suositella jalostukseen. Muissa tapauksissa suositukset ovat seuraavat:

polvi- lausunto	0/0	0/1	1/1	0/2, 1/2, 2/2
0/0				
0/1				?
1/1				
0/2, 1/2,2/2		?		

 suositeltava ? erityistapauksessa* ei suositella

*) erityistapaus olisi yhdistelmä, joka muilta osin täyttää jalostussuositukset (muut ominaisuudet) ja yhdistelmä edistäisi monimuotoisuutta kannassa.

- suoritettujen kävelytestien luokituksen mukaan suositeltavat yhdistelmät ovat:

BOAS	0	1	2	3
0				
1				
2			?	
3				

suositeltava
 ? erityistapauksessa*
  ei suositella

*) erityistapaus olisi yhdistelmä, joka muilta osin täyttää jalostussuosituksen (muut ominaisuudet) ja yhdistelmä edistäisi monimuotoisuutta kannassa.

- Uros ja narttu ovat astutushetkellä molemmat täyttäneet 2 vuotta (24 kuukautta).
- Uroksella ja nartulla on virallisesta näyttelystä vähintään hyväksyty laatuarvostelu
- Sukusiitoskerroin suositellaan olevan korkeintaan 6,25 %, ottaen huomioon 4 sukupolvea.
- muilta osin suositellaan noudatettavan Suomen Kennelliiton ohjeita.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Nartuille ei annettu maksimi jälkeläismäärää. Uroksella tulisi olla maksimissaan 20 jälkeläistä elinaikanaan. Harvalukuisessa rodussa jalostukseen käytettävissä olevia uroksia saattaa välillä olla vähän. Siksi yhdellä hyvällä, terveellä ja pitkäikäisellä uroksella pitää olla mahdollisuus useampaan astutukseen. Jatkojalostukseen käytetään usein kuitenkin vain muutamaa jälkeläistä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotuyhdistys panostaa yhteistyöhön rotujärjestönsä Suomen Kääpiökoirat ry:n (SKKY) kanssa. Rotuyhdistys pyrkii myös yhteistyöhön muiden eurooppalaisten kingcharlesinspanieli-rotuyhdistysten kanssa, hyödyntäen heidän kokemuksiaan, tutkimuksia ja kyselyjä rodun parissa. Rotuyhdistys jakaa jalostustietoutta omassa jäsenlehdessään ja kotisivuillaan.

Rotuyhdistys tukee virallisia terveystutkimuksia seuraavasti:

- silmätarkastus 10,00 €
- polvitarkastus 5,00 €

- sydäntarkastus 3,00 €
- kävelytesti 20,00 €

Summa myönnetään yhdistyksen jäsenen jokaiselle koiralle hakemuksen perusteella 1 tarkastus / kalenterivuosi. Yhtä koiraa voidaan yhden kalenterivuoden aikana sponsoroida siis yhteensä 38,00 €.

Lisäksi tuetaan kallon- ja kaularangan muutosten (syringomyelien/selkäytimen ontelotaudin tutkimiseen) magneettikuvausta 50,00 €/koira korkeintaan 10 koiralle vuosittain. Tuki maksetaan omistajalle, mikäli yhdistys saa tutkimuksen tehneen eläinlääkärin lausunnon kuvauksesta.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Suurin uhka on tälle jalostustyölle omistautuneiden henkilöiden pieni määrä. Toinen uhka on pienentynyt jalostuspohja.

Kingcharlesinspanielien terveyden eteen on tehty työtä monta vuosikymmentä seuraamalla, tutkimalla ja ohjeistamalla kasvattajia. Työn tulos näkyy terveystilastoissa. Parhaana esimerkkinä näkyy patellaluksaatio-diagnoosien huomattava vähentyminen.

Varautuminen ongelmiin

Rotuyhdistyksen tulee jatkossakin satsata rodun tunnettavuuden lisäämiseen. Jäsenhankintakampanja on ajankohtainen. Pyrkimyksenä on myös tuoda laajemmin yhteen rodun harrastajat ja tiedottaa laajemmin jalostuksen tavoitteista. Järjestetään jäsenille jokavuotinen kesäpäivä, pyritään julkaisemaan mahdollisimman hyvätasoinen jäsenjulkaisu ja ylläpitämään Facebook ryhmää, jotka houkuttelevat vanhoja ja uusia jäseniä aktiivisemmin mukaan toimintaan.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

2021-2022	Hyväksytään uusi jalostuksen tavoiteohjelma ja tiedotetaan siitä laajasti Järjestetään kävelytestejä ja tuetaan edelleen terveystarkastuksia.
2023	Tiedotetaan jalostuksen tavoiteohjelmasta. Terveystarkastusten seuranta, tilastointi ja tiedottaminen. Tuetaan terveystarkastuksia. Järjestetään jäsenille rotuun liittyviä tilaisuuksia mahdollisuuksien mukaan.
2024	Rakennetaan PEVISA-ohjelma ja käydään keskustelua asiasta mahdollisimman laajasti. Järjestetään kävelytestejä. Tuetaan terveystarkastuksia. Järjestetään jäsenille rotuun liittyviä tilaisuuksia mahdollisuuksien mukaan. Terveystarkastusten seuranta, tilastointi ja tiedottaminen.
2025	Esitetään PEVISA-ohjelma yhdistyksen vuosikokoukselle. Terveystarkastusten seuranta, tilastointi ja tiedottaminen. Tuetaan terveystarkastuksia. Järjestetään jäsenille rotuun liittyviä tilaisuuksia mahdollisuuksien mukaan.
2026	Jalostuksen tavoiteohjelman arviointi ja uuden ohjelman tekeminen, saadun kokemuksen perusteella. Tuetaan terveystarkastuksia.

JTO:n vaikutuksen seuraaminen

Yhdistys seuraa tilannetta ja opastaa rodun harrastajia mahdollisimman laajasti.

7. LÄHTEET

Birchall, M. Joyce 1960 (reprint 1970) KING CHARLES SPANIELS. W & G Foyle LTD.

Cambridge Veterinary School, BOAS Research: <https://www.vet.cam.ac.uk/boas>

ECVO manual: <https://www.ecvo.org/hereditary-eye-diseases/ecvo-manual.html>

Hytönen, Marjo K. et al. 2009 Ancestral T-Box Mutation Is Present in Many, but Not All, Short-Tailed Dog Breeds. *Journal of Heredity* 2009:100(2):236-240 doi:10.1093/jhered/esn085.

Kiviranta, Anna-Mariam 2019 Syringomyelia ja kallo-kaularankaliitoksen rakenteelliset poikkeamat kääpiökoirilla. Luento KoiraExpo 02-2019.

Knowler, Susan P., McFadyen Angus K., Freeman, Courtenay, Kent, Marc, Platt, Simon R., Kibar, Zoha, Rusbridge, Clare (2014) Quantitative analysis of chiari-like malformation and syringomyelia in the Griffon Bruxellois Dog. Open access: PLOS ONE February, Volume 9, Issue 2. e88120.

Ladlow, Jane 2019 Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome. Luento SKKY Tuusulan Gustavelundissa 30.8.2019.

Lytton, Neville 1911 Toy Dogs and Their Ancestors. London. Duckworth & Co.

Mandigers, P.J.J. (2013) The prevalence of chiari-like malformation and syringomyelia in several toy breeds in the Netherlands. Research Project Veterinary Medicine Utrecht University P.G.Limburg 3382699. <http://dspace.library.uu.nl>

Salla Mikkola, Milla Salonen, Jenni Puurunen, Emma Hakanen, Sini Sulkama, César Araujo, Hannes Lohi. Aggressive behaviour is affected by demographic, environmental and behavioural factors in purebred dogs. *Scientific Reports*. doi.org/10.1038/s41598-021-88793-5

Mitchell, Thomas J., Knowler, Susan P., van den Berg, Henny, Sykes, Jane and Rusbridge, Clare (2014) Syringomyelia: determining risk and protective factors in the conformation of the Cavalier King Charles Spaniel dog. *Canine Genetics and Epidemiology* 1:9. <http://www.cgejournal.org/content/1/1/9>

Niskanen, Julia E. et al. 2021 Canine DVL2 variant contributes to brachycephalic phenotype and caudal vertebral anomalies. *Human Genetics*. Published online: <https://doi.org/10.1007/s00439-021-02261-8>

Pennington, Alicia 1989 ROYAL TOY SPANIELS. Great Britain. Bath Press.

Rusbridge, Clare (2007) Chiari-like malformation and syringomyelia in cavalier king charles spaniels. Utrecht University. Dissertation. ISBN:978-90-393-4456-9. (teksti ladattavissa <http://www.narcis.nl>)

Rusbridge, Clare (2020) New considerations about Chiari-like malformation, syringomyelia and their management. <https://bvajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1136/inp.m1869>

Sanchis-Mora S., Pelligand L., Thomas C.L. (2016) Dogs attending primary-care practice in England with clinical signs suggestive of Chiari-like malformation/syringomyelia. 29 October 2016.

<https://doi.org/10.1136/vr103651>

Schoenebeck, Jeffrey J. et al. 2012 Variation of BMP3 Contributes to Dog Breed Skull Diversity. PLOS GENETICS August 2012, Volume 8, issue 8, e1002849 (open access online).

Suomen Kennelliiton internet sivut: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys>

KoiraNet Jalostustietojärjestelmä: jalostus.kennelliitto.fi

Kaaviot

Kaavio 1: Kingcharlesinspanielien rekisteröinnit Suomessa 2011–2020. (jalostus.kennelliitto.fi 2021)

Kaavio 2: Kingcharlesinspanielin keskimääräinen jalostuskäytön ikä 2011–2020. (jalostus.kennelliitto.fi 2021)

Kaavio 3: Kingcharlesinspanielien keskimääräinen sukusiitosprosentti vuosilta 2006–2020. (jalostus.kennelliitto.fi 2021)

Kaavio 4: Jalostuskäyttö/sukupolvi 2006–2020.

Kaavio 5: Tulokset kävelytestatuista kingcharlesinspanieleista

Taulukot

Taulukko 1. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta. (jalostus.kennelliitto.fi)

Taulukko 2. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 19 narttua. (jalostus.kennelliitto.fi)

Taulukko 3. Kingcharlesinspanielien sydäntutkimustulokset 2009–2019. (jalostus.kennelliitto.fi)

Taulukko 4: Kingcharlesinspanielien silmätarkastusten tulokset vuosilta 2010–2020

Taulukko 5: Oheisessa taulukossa on esitetty kingcharlesinspanielien polvitutkimustilastot vuosilta 2016–2020

Taulukko 6: Kuolinsyy tilasto (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä (kennelliitto.fi) 2.2.2021)

Taulukko 7: Rodun koirien näyttelykäynnit

8. LIITTEET

Liite 1. Breed Standard, Last updated February 2020

Liite 2. Kingcharlesinspanieli ry:n säännöt

Liite 3. 3 kingcharlesinspanielin MY DOG DNA tutkimustulosten kooste

Liite 4. Silmätutkimustulokset 2011–2020

LIITE 1. Breed standard 2020

Breed Standard

Last updated February 2020

A Breed Standard is the guideline which describes the ideal characteristics, temperament and appearance including the correct colour of a breed and ensures that the breed is fit for function. Absolute soundness is essential. Breeders and judges should at all times be careful to avoid obvious conditions or exaggerations which would be detrimental in any way to the health, welfare or soundness of this breed. From time to time certain conditions or exaggerations may be considered to have the potential to affect dogs in some breeds adversely, and judges and breeders are requested to refer to the Breed Watch section of the Kennel Club website here <http://www.thekennelclub.org.uk/services/public/breed/watch> for details of any such current issues. If a feature or quality is desirable it should only be present in the right measure. **However if a dog possesses a feature, characteristic or colour described as undesirable or highly undesirable it is strongly recommended that it should not be rewarded in the show ring.**

General Appearance

Refined, compact and cobby.

Characteristics

Happy, intelligent, toy spaniel, with distinctive domed head.

Temperament

Reserved, gentle and affectionate.

Head and Skull

Skull moderately large in comparison to size, well domed, full over eyes. Nose black with large, wide-open nostrils, short and turned up. Stop between skull and nose well defined. Muzzle square, wide and deep, well turned up, lower jaw wide, lips exactly meeting, giving nice finish. Cheeks not falling away under eyes, but well cushioned.

Eyes

Relatively large and dark, set wide apart, eyelids block square to face line, pleasing expression.

Ears

Set on low, hanging quite flat to cheeks, very long and well feathered.

Mouth

Bite should be slightly undershot. Protruding tongue highly undesirable.

Neck

Of medium length; arched giving proud carriage of head.

Forequarters

Legs short, straight. Shoulders well laid back, elbows close to rib cage, turning neither in nor out.

Body

Chest wide and deep, back short and level.

Hindquarters

Sufficient muscle to give positive driving movement, stifles well bent, hocks well let down and defined. Straight when viewed from behind, turning neither in nor out.

Feet

Compact, well padded and feathered, toes well knuckled, round cat-shaped foot, well cushioned, pasterns firm.

Tail

Tail Docking previously optional

Docked: Well feathered, not carried over or above level of back.

Undocked: Well feathered, not carried over or above level of back. In overall balance with the rest of the dog.

Natural short tail (bobtail) and kinked tail tolerated.

Gait/Movement

Free, active and elegant, driving from behind. Sound movement highly desirable.

Coat

Long, silky and straight, slight wave allowed, never curly. Legs, ears and tail profusely feathered.

Colour

Black and Tan: rich glossy black, with bright mahogany-tan markings on muzzle, legs, chest, linings of ears, under tail and spots over eyes. White patch on chest undesirable.

Tricolour: ground pearly white, with well distributed black patches, brilliant tan markings on cheeks, linings of ears, under tail and spots over eyes. Wide white blaze between eyes

and up forehead.

Blenheim: ground pearly white, with well distributed chestnut-red patches. Wide, clear blaze with the 'spot' in centre of skull, should be a clear chestnut red mark about the size of a penny.

Ruby: whole coloured, rich chestnut red. White patch on chest highly undesirable.

Size

Weight: 3.6-6.3 kgs (8-14 lbs).

Faults

Any departure from the foregoing points should be considered a fault and the seriousness with which the fault should be regarded should be in exact proportion to its degree and its effect upon the health and welfare of the dog and on the dog's ability to perform its traditional work.

Note

Male animals should have two apparently normal testicles fully descended into the scrotum.

LIITE 2. Kingcharlesinspanieli ry:n säännöt, hyväksytty 2005

KINGCHARLESINSPANIELI R.Y.

YHDISTYSSÄÄNNÖT

1. Yhdistyksen nimi

Yhdistyksen nimi on Kingcharlesinspanieli r.y

2. Yhdistyksen kotipaikka ja toiminta-alue

Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki. Yhdistyksen toiminta-alue on koko maa

3. Yhdistyksen kieli

Yhdistyksen kieli on suomi.

4. Toiminnan tarkoitus

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on edistää kingcharlesinspanielirotuisten koirien jalostusta ja kasvatusta ja rodun tunnetuksi tekemistä.

Yhdistys toteuttaa tarkoitustaan tekemällä rotua ja koko kennelharrastusta koskevaa valistustyötä sekä asianharrastajien että yleisön keskuudessa järjestämällä keskustelu-, neuvonta- ja koulutustilaisuuksia, näyttelyitä, kursseja sekä muita vastaavia rodun ja koko kennelharrastuksen hyväksi toimivia tapahtumia.

Yhdistys voi harjoittaa myös alan julkaisutoimintaa.

Yhdistys seuraa kenneltoiminnan kehitystä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, varsinkin edustamansa rodun osalta.

5. Varojen hankinta

Varoja toimintansa tukemiseksi yhdistys hankkii perimällä liittymis- ja jäsenmaksuja, joiden suuruudesta määrää yhdistyksen syyskokous.

Yhdistys voi toimeenpanna asianmukaisella luvalla myös rahankeräyksiä, arpajaisia, juhlia sekä ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

6. Yhdistyksen jäsenyys

Yhdistyksen hallitus hyväksyy vuosi-, nuoriso-, perhe- ja pentuejäsenen tämän anottua jäsenyyttä

Vuosijäseneksi voi liittyä yhdistyksen toiminnasta kiinnostunut 18 vuotta täyttänyt henkilö. Nuorisojäseneksi voi liittyä henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta.

Perhejäseneksi voi liittyä henkilö, jonka joku muu saman perheen jäsen on yhdistyksen vuosi- tai nuorisojäsen.

Pentuejäseneksi voi koiran kasvattaja ilmoittaa kasvattiensa omistajat näiden suostumuksella. Kasvattaja maksaa pentuejäsenen liittymisvuoden liittymis- ja jäsenmaksun.

Pentuejäsenyys on voimassa liittymisvuoden, jonka jälkeen hallituksen on muutettava se jäsenen suostumuksella yhdistyksen muuksi jäsenyydeksi tai tehtävä pentuejäsenyyden päättymisestä erottamispäätös.

Hallituksen yksimielisen ehdotuksen perusteella voi varsinainen kokous kutsua kunniajäseneksi henkilön, joka erityisen ansiokkaasti on edistänyt yhdistyksen tarkoitusperien toteuttamista.

Vuosi-, nuoriso-, perhe- ja pentuejäseneltä perittävän vuotuisen jäsenmaksun sekä liittymismaksun suuruudesta päättää syyskokous. Jäsenmaksu voi olla erisuuruinen eri jäsenryhmille. Kunniajäseneltä ei peritä jäsen- eikä liittymismaksua.

Jäsenen halutessa erota yhdistyksestä, on siitä tehtävä kirjallinen ilmoitus yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoitettava erosta yhdistyksen kokouksen pöytäkirjaan.

Jäsen voidaan erottaa yhdistyksen hallituksen päätöksellä, jos hän ei ole suorittanut jäsenmaksuaan toimintavuoden maaliskuun loppuun mennessä, rikkoo muuten yhdistyksen sääntöjä vastaan tai jos hän menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella on huomattavasti vaikeuttanut yhdistyksen toimintaa, toiminut hyvien kenneltapojen vastaisesti tai erotettu Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben ry:stä.

Erotetulla jäsenellä ei ole oikeutta yhdistyksen varoihin eikä hänen jäsenmaksuaan palauteta. Mikäli erotettu jäsen haluaa uudelleen liittyä yhdistyksen jäseneksi, on hänen suoritettava sekä liittymis- että jäsenmaksu.

7. Yhdistyksen toimintavuosi, tilikausi ja kokoukset

Yhdistyksen toimintavuosi ja tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen ja hallituksen vuosikertomus on annettava tilintarkastajille tammikuun loppuun mennessä. Tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään neljä (4) viikkoa ennen vuosikokousta

Yhdistys kokoontuu vuosittain kahteen varsinaiseen kokoukseen; syyskokoukseen marraskuussa ja vuosikokoukseen maaliskuussa. Ylimääräinen kokous voidaan kutsua koolle hallituksen päätöksellä tai kun 1/10 äänioikeutetuista jäsenistä sitä vaatii hallitukselta määrätyn asian käsittelemistä varten.

Kokouskutsut julkaistaan yhdistyksen jäsenlehdessä tai toimitetaan jäsenistölle kirjallisesti vähintään 14 vrk ennen kokousta.

Jos jäsen haluaa jonkin asian varsinaisen kokouksen käsiteltäväksi, on siitä tehtävä kirjallinen esitys hallitukselle vähintään yksi (1) kuukausi ennen kokousta.

Kokouksessa on jokaisella läsnä olevalla vuosijäsenellä, perhejäsenellä, pentuejäsenellä ja kunniajäsenellä äänioikeus. Nuorisojäsenellä ei ole äänioikeutta yhdistyksen kokouksessa. Kokouksessa käsiteltävistä asioista äänestettäessä asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä. äänen mennessä tasan ratkaisee vaaleissa ja lippuäänestyksessä arpa, muissa asioissa kokouksen puheenjohtajan mielipide.

8. Varsinaisissa kokouksissa käsiteltävät asiat

Syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- Kokouksen avaus
- Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valitseminen
- Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden sekä osanottajien toteaminen
- Kahden pöytäkirjantarkastajan ja äänenlaskijoiden valitseminen
- Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan valitseminen
- Hallituksen jäsenten valitseminen erovuoroisten tilalle ja varajäsenten valitseminen.
- Kahden tilintarkastajan ja heidän varamiehensä valitseminen
- Jäsen- ja liittymismaksuista päättäminen seuraavalle toimintavuodelle
- Toimintasuunnitelman ja talousarvion vahvistaminen
- Hallituksen esittämät muut asiat tai kokouskutsussa mainitut asiat
- Jäsenten esittämät asiat, mikäli niistä on hallitukselle kirjallisesti ilmoitettu viimeistään 1 kk ennen syyskokousta ottaen huomioon yhdistyslain 24 §:n määräykset.

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- Kokouksen avaus
- Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valitseminen
- Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden sekä osanottajien toteaminen
- Kahden pöytäkirjantarkastajan ja äänenlaskijoiden valitseminen
- Toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastajien lausunnon esittely
- Toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen sekä päättäminen tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle
- Hallituksen esittämät muut asiat tai kokouskutsussa mainitut asiat
- Jäsenten esittämät asiat, mikäli niistä on hallitukselle kirjallisesti ilmoitettu viimeistään

1 kk ennen vuosikokousta

9. Yhdistyksen hallitus

Yhdistyksen asioita ja taloutta hoitaa hallitus, jonka muodostavat puheenjohtaja ja kuusi (6) muuta varsinaista jäsentä. Lisäksi hallituksella on kaksi varajäsentä. Hallituksen toimikausi on kalenterivuosi.

Puheenjohtaja valitaan yhdeksi toimikaudeksi kerrallaan ja muut varsinaiset jäsenet kahdeksi toimikaudeksi siten, että kolme (3) varsinaista jäsentä on vuosittain erovuorossa. Varajäsenet valitaan yhdeksi toimikaudeksi.

Hallitus valitsee vuosittain jäsentensä keskuudesta varapuheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan sekä tarpeen vaatiessa jäsensihteerin. Sihteeri, rahastonhoitaja ja jäsensihteeri voidaan valita myös hallituksen ulkopuolelta yhdistyksen jäsenistön keskuudesta.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Hallitus voi myös kokoontua kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja kolmen (3) sen muun jäsenen ollessa saapuvilla. Estyneenä oleva jäsen on velvollinen ilmoittamaan asiasta vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta.

Hallituksen päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi yhdessä sihteerin tai rahastonhoitajan kanssa. Hallitus voi määrätä hallituksen varsinaisen jäsenen tai yhdistyksen toimihenkilön kirjoittamaan yhdistyksen nimi yksin.

10. Hallituksen tehtävät

Hallitus johtaa yhdistyksen toimintaa.

Hallitus vastaa ja huolehtii yhdistyksen taloudenhoidosta, juoksevien asioiden hoidosta, kokouskutsuista jäsenistölle, asioiden valmistelusta varsinaisiin kokouksiin, aloitteiden ja esitysten tekemisestä Kingcharlesinspanielia ja koko kenneltoimintaa koskevissa kysymyksissä ja hoitaa yhdistyksen suhdetoimintaa.

Hallitus edustaa yhdistystä, tekee sitoumuksia ja vastaa yhdistyksen puolesta. Hallitus määrää yhdistyksen edustajat kulloinkin kyseeseen tuleviin muihin rotujärjestöihin, keskusjärjestöihin tai kennelpiiriin niiltä osin, joita yhdistyksen syyskokous ei määrää.

Hallitus vahvistaa jalostustoimikunnan jäsenet ja säännöt, ja panee toimeen yhdistyksen kokousten päätökset.

11. Suhteet muihin järjestöihin

Yhdistys kuuluu jäsenenä Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben r.y:een, Suomen Kääpiökoirayhdistys r.y:een sekä Helsingin Seudun Kennelpiiri r.y:een.

Yhdistys voi kuulua jäsenenä myös muihin koti- tai ulkomaisiin vastaaviin yhdistyksiin.

12. Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä yhdistyksen kokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä.

Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa käytetään yhdistyksen varat yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla. Yhdistyksen tullessa lakkautetuksi käytetään sen varat samaan tarkoitukseen.

13. Yhdistyslaki

Niiltä osin, joita ei näissä säännöissä mainita, noudatetaan yhdistyslakia.

LIITE 3.

Kooste 3 kingcharlesinspanielin My Dog DNA tutkimustuloksista:

1. uros Lacy's Prince Ebony FI54742/13
uros Amanta Christmas Chorus FI10146/15
uros Catli's Prince Of Winter FI21501/16
2. Testattu **BMP3-geenin variantti**; kallonmuoto: pitkä kuono vs lyhyt kuono. Tulos kaikilla kolmella koiralla oli C/C, eli kantavat kahta alleelia jotka tyypillisiä pitkäkuonoisilla roduilla
3. Rodussa tunnetut perinnölliset sairaudet:
Cavalierkingcharlesinspanielin lihasdystorfia (CKCS-MD) ja
Kuivasilmäisyys- ja kiharakarvaisuusoireyhtymä (CKCSID)
 - kaikki 3 koiraa normaaleja eli eivät kannata näitä testattuja sairauksia, eivätkä myöskään periä näitä jälkeläisilleen
4. Muut testatut, muissa roduissa esiintyvät ja perinnölliset sairaudet;
verisairaudet (19), silmäsairaudet (24), sydän- ja verisuonisairaudet (1), endokrinologiset sairaudet (1), immunologiset sairaudet (5), munuaissairaudet (11), metaboliset sairaudet (8), lihassairaudet (7), neurologiset sairaudet (28), neuromuskulaariset sairaudet (8), luustosairaudet (12), ihosairaudet (11), lääkeaineherkkyydet (2), muut perinnölliset sairaudet (5).
Kaikki kolme koiraa normaalit eli eivät kannata näitä testattuja sairauksia eivätkä periä niitä jälkeläisilleen
5. Testatut rakenteelliset ominaisuudet; kaikilla kolmella perimän mukaan normaalit raajojen pituudet, toisin sanoen homotsygootteja tälle ominaisuudelle (D/D) eli eivät kannata *chondrodysplasiaa*. Kaikki kolme eivät kannata luonnon töpöhäntäisyyttä, T-box mutaatiota (C/C),
ja kaikilla kokoon/painoon vaikuttavia geenejä;
 - 3 pienentävästi IGF1, STC2 variantti chr4:39182836, GHR1 variantti E191K, GHR12 variantti P177L geenit
 - ja 2 suurikokoisilla tavatut IGF1R, HMGA2 variantti geenit.

LIITE 4

Kingcharlesinspanielien silmätarkastustulokset vuosilta 2011–2020

Diagnoosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Caruncular trichiasis, todettu		2								
Distichiasis, todettu	2	6	5		6	2	1		8	4
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	12	8	10	4	4	3	4		3	1
Iris coloboma, todettu		1								
Kaihin laajuus, lievä		1							1	1
Kaihin laajuus, kohtalainen	2				2					
Kortikaalinen katarakta, todettu	1				2		1		1	1
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, todettu		1								
Makroblepharon/silmäluomen ulospäin kiertyminen, todettu				1		1			1	2
Muu iris sairaus, todettu							1			
Muu perinnöllinen silmäsairaus, todettu		1								
Näköhermon coloboma, todettu								1		
Näköhermon vajaakehitys / mikropapilla, todettu		1								
Nukleaarinen katarakta, todettu	1	2			1					
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1							1			
PHTVL/PHPV, sairauden aste 2 - 6	1	2	1							
RD, diagnoosi avoin		1								
RD, geograafinen, todettu									1	
RD, multifokaali, todettu					1	1		1	1	
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, todettu	3				1	1	1	6	2	2
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, todettu	2	3	1	1		1		1		
Silmämuutosten vakavuus, kohtalainen		1			1					
Silmämuutosten vakavuus, lievä	3	4	4		1	4	1	4	9	5
Silmämuutosten vakavuus, vakava										1
Synnyynnäinen katarakta, todettu		1								
Trichiasis, todettu		2		1		1		1		